

Raport o stanie Gminy Zelów za 2018 rok

1. Ogólna charakterystyka Gminy, w tym demografia

Charakterystyka Gminy Zelów

Gmina Zelów położona jest w centralno-południowej części województwa łódzkiego. W strukturze samorządowej znajduje się w powiecie bełchatowskim, w jego północno-zachodniej części. Sąsiaduje od północy z gminą Dłutów, od wschodu z gminami Drużbice i Bełchatów, od południa z gminami Kluki i Szczerców oraz od zachodu z gminami Widawa, Sędziejowice i Buczek.

Gmina Zelów zajmuje powierzchnię 16821 ha i jest jedną z większych gmin w województwie łódzkim. Swym zasięgiem obejmuje 35 sołectw i 63 miejscowości.

Demografia

Teren miejski	Teren wiejski	Ogółem
7 504	7 348	14 852

W odniesieniu do roku 2017 ogólnie w Gminie odnotowano spadek ludności zameldowanej na pobyt stały (-18 osób), przy czym w mieście ubyło 68 osób a na terenie wiejskim Gminy przybyło 50 osób.

Z roku na wzrasta nieznacznie liczba zawieranych małżeństw. W 2017 roku zarejestrowano 86 małżeństw. 23 z nich to śluby cywilne (w tym 3 śluby w plenerze). Natomiast w 2018 r. zarejestrowano 87 małżeństw, w tym 28 to śluby cywilne (1 w plenerze).

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego od dnia 1 marca 2015 r. istnieje możliwość uzyskania odpisu aktu stanu cywilnego w dowolnym urzędzie stanu cywilnego. Wobec tego w USC Zelów w 2017 r. wydano 1327 odpisów aktu stanu cywilnego, a w 2018 r. - 1343 odpisów. W 2017 r. dokonano 1208 migracji aktów do rejestru stanu cywilnego, a w 2018 r. - 1027 aktów.

Na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w 2017 r. prowadzono 8 postępowań – wydano 7 pozytywnych decyzji, 1 decyzja to umorzenie postępowania. Natomiast w 2018 r. prowadzono 5 postępowań - wszystkie decyzje pozytywne, natomiast na podstawie art. 104 ustawy w 2017 r. dokonano 8 transkrypcji aktu urodzenia, a w 2018 r. - 9 transkrypcji.

Co roku organizowana jest uroczystość nadania medali za długoletnie pożycie małżeńskie. Medale nadawane są na podstawie zgłoszenia dokonanego przez jubilatów lub ich rodziny. W 2017 r. jubileusz obchodziło 9 par, natomiast w 2018 r. - 13 par.

2. Gospodarka, rynek pracy i inwestycje

Gospodarka, rynek pracy

Według stanu na dzień 12 kwietnia 2019 r. w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) zarejestrowanych jest 770 wpisów przedsiębiorców, dla których główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terenie Gminy Żelów (w tym spółki cywilne oraz wpisy zawieszane – 133 podmioty gospodarcze).

Biorąc pod uwagę rodzaj wykonywanej działalności na terenie Gminy Żelów w CEIDG najwięcej wpisów dotyczy działalności usługowej i branży budowlanej (wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych - 248 wpisów, zakładanie stolarki budowlanej – 230 wpisów, pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane – 228 wpisów, posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian – 221 wpisów, tynkowanie – 219 wpisów, malowanie i szklenie – 211 wpisów, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – 194 wpisy). Następne w kolejności są usługi transportowe (transport drogowy towarów – 182 wpisy) oraz handel (pozostała sprzedaż detaliczna poradzona w niewyspecjalizowanych sklepach – 164 wpisy)

Ponadto w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) zarejestrowane są 44 podmioty gospodarcze, które swoją siedzibę mają na terenie Gminy Żelów.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bełchatowie w połowie roku 2018 wynosiła 2 967. Wśród ogółu bezrobotnych powiatu Bełchatowskiego bezrobotni zamieszkali na terenie Gminy Żelów stanowili 22, 6%. Porównując stan bezrobocia z poprzednim analogicznym okresem Powiatowy Urząd Pracy podkreśla, że liczba bezrobotnych w Gminie Żelów zmniejszyła się o 109 osób.

Inwestycje

Podsumowując rok 2018 należy podkreślić, iż realizowano inwestycje za kwotę ponad 6 mln zł. Rozpoczęto drugi etap Rozbudowy systemów wod-kan w Żelowie oraz wybudowano sieć wod-kan na ulicy Wysockiego. Jest to kontynuacja regulacji gospodarki wodno- ściekowej w mieście. Poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez budowę wodociągów i kanalizacji sanitarnej poza pozytywnym wpływem na jakość życia mieszkańców gminy, przyczynia się także do ochrony środowiska naturalnego i wzmacnia szanse lokalnych przedsiębiorców.

Ważną inwestycją dla następnych pokoleń było bez wątpienia wybudowanie sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Żelowie. Nowy obiekt sportowy na pewno poprawi kondycję fizyczną zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i wszystkich mieszkańców, a może w przyszłości przyczyni się do wychowania kolejnego pokolenia polskich olimpijczyków.

Ciekawym projektem realizowanym przez Gminę Żelów w roku 2018 była niewątpliwie budowa otwartych stref aktywności w następujących lokalizacjach: w tzw. „Ogródku Jordanowskim” przy ul. Kościuszki w Żelowie (wariant rozszerzony), Park Miejski im. Romualda Traugutta (wariant podstawowy) i teren przy zbiorniku wodnym Patyki (wariant podstawowy). Otwarte Strefy Aktywności (OSA) to nowy program Ministra Sportu i Turystyki, którego celem jest budowa ogólnodostępnych, plenerowych i bezpłatnych stref sportu, rekreacji i odpoczynku, w skład których weszły: urządzenia siłowni zewnętrznej,

sprawnościowy plac zabaw dla dzieci, strefa relaksu i gier. Miejsca te sprzyjają integracji społecznej i skierowane są do różnych grup wiekowych. Dodatkowo podnoszą w sposób znaczący estetykę przestrzeni publicznej i poprawią jakość życia mieszkańców.

Nie można zapomnieć również o przeprowadzonych gruntownych remontach dróg tj. kolejne cztery drogi zyskały nową nawierzchnię asfaltową, bądź emulsyjno-grysową. Prace prowadzone były m.in. w Jaworze, Pawłowej, Bujnach Szlacheckich, Pożdżenicach. Rozpoczęto też budowę długo wyczekiwanej drogi w Kolonii Łobudzice. Umowa z Wykonawcą opiewa na kwotę 1.358.394,29 zł. Zakończenie prac zgodnie z umową to czerwiec 2019 roku. Wybudowany zostanie odcinek drogi o długości 1.350,00 mb o nawierzchni asfaltobetonowej. Przeprowadzenie tych prac przyczyni się z pewnością do polepszenia komunikacji oraz wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Żelów.

Z myślą o mieszkańcach wsi remontom poddawane są kolejne świetlice wiejskie, w roku ubiegłym wyremontowano świetlicę wiejską w Ignacowie.

Dużym wsparciem dla inicjatyw wiejskich jest również Fundusz Sołecki, w ramach którego zrealizowano wiele działań na rzecz sołectw, tj.m.in. opracowywane dokumentacje na remonty dróg, realizowano: zakupy materiałów na prowadzenie prac remontowych w częściach garażowych strażnic, wybudowano altanę, place zabaw oraz wiele innych. Szczegółowy wykaz zadań wykonanych w ramach funduszu sołeckiego znajdują się w dalszej części Raportu.

Poniżej szczegółowy opis najważniejszych inwestycji gminnych:

- **ROZBUDOWA I REMONT ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W IGNACOWIE**

Zakres prac obejmował zmianę konstrukcji oraz geometrii dachu wraz z pokryciem. Dobudowano pomieszczenia sanitarno-socjalne, przebudowano kuchnię oraz ocieplono budynek. W ramach prac adaptacyjnych i remontowych w części budynku wykonana została nowa instalacja wodno-kanalizacyjna oraz instalacja elektryczna. Utwardzono teren kostką brukową wokół budynku oraz

wykonano miejsca parkingowe, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych. Wartość inwestycji opiewała na kwotę 487.683,71 zł, Na realizację zadania gmina pozyskała dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wysokości 313.260,00 zł.

Przed remontem

Po remoncie

- **ROZBUDOWA BUDYNKU ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W WALEWICACH O KLATKĘ SCHODOWĄ WRAZ Z SZYBEM WINDOWYM**

Rozbudowa polegała na dobudowaniu klatki schodowej wraz z holem i magazynkiem gospodarczym oraz szybem windowym.

Rozbudowa budynku o klatkę schodową wraz z szybem windowym wymagała wykonania nowych fundamentów, ścian zewnętrznych, wewnętrznych, stropów, dachu, docieplenia ścian, nowych posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej, tynków, sufitu podwieszanego, schodów zewnętrznych, robót elektrycznych, montażu windy oraz zagospodarowania terenu.

Na realizację zadania została zawarta umowa na kwotę 586.710,00 zł. Na realizację zadania Gmina pozyskała dofinansowanie w kwocie 185.000,00 zł z Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi oraz 49.000,00 zł z Urzędu Wojewódzkiego.

- **BUDOWA SALI GIMNASTYCZNEJ PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W ZELOWIE (realizacja lata 2016-2018)**

Wybudowano budynek o powierzchni zabudowy 1282,00 m², powierzchni użytkowej 1165,12 m², kubaturze 6984,00 m³ wraz z niezbędnymi instalacjami oraz podstawowym wyposażeniem.

Obiekt stanowi rozbudowę szkoły, pełniąc funkcje dla realizacji zajęć sportowych i szkolnych oraz może być wykorzystany do pełnienia funkcji ośrodka rekreacyjno-sportowego, organizowania imprez środowiskowych, uprawiania sportu przez okolicznych mieszkańców.

Część ogólna, sale dydaktyczne, sale pomocnicze i zaplecza znajdują się na poziomie parteru. Obiekt zaprojektowany w technologii tradycyjnej, niepodpiwniczony. Wejście główne z poziomu terenu zaprojektowano w łączniku, gdzie zlokalizowano dodatkowe szatnie dla uczniów oraz świetlicę. W nowo dobudowanej części parterowej zaprojektowano dodatkowo salę dydaktyczną dla klas „0” z możliwością wydzielenia własnej szatni z sanitariatem oraz pomieszczeniem na bibliotekę z czytelnią dostępne z części ogólnej.

W dalszej części znajduje się sala sportowa ze strefą ogólną, strefą uczniów / zawodników i strefą techniczną.

Wymiar posadzki areny sportowej ~ 21,00m x ~ 31,00m.

Wysokość hali do spodu belki ~ 7,2m.

Sala sportowa będzie dawała możliwość gry m.in. w piłkę koszykową, ręczną, nożną, siatkówkę.

Obiekt został wyposażony również w pomieszczenia szatni z sanitariatami, wc ogólnodostępnych i wc niepełnosprawnych oraz pomieszczenie pierwszej pomocy z pokojem trenera i magazyn sprzętu.

Po jednej stronie dłuższego boku boiska zostawiono 5m obrzeża w celu możliwości rozstawienia trybun składanych dla obserwatorów. W przypadku złożenia trybun można wykonywać zajęcia z koszykówki i siatkówki równocześnie na dwóch połowach areny sportowej.

Po przeprowadzeniu procedury przetargu nieograniczonego w maju 2016r. została podpisana umowa na realizację zadania za kwotę 3.385.999,97 zł brutto. Prace budowlane oraz oddanie obiektu do użytkowania nastąpiło w maju 2018 roku.

Na realizację zadania Gmina otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w wysokości 1.060.100,00 zł oraz w kwocie 331.000,00 zł z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

• **INWESTYCJE DROGOWE**

1. Remont drogi gminnej nr dz. 214 w Jaworze. Zawarto umowę na kwotę 328.442,72 zł. Wybudowano drogę o nawierzchni emulsyjno- grysowej o długości 898 mb.

2. Remont drogi w miejscowości Bujny Szlacheckie. Zawarto umowę na kwotę 151.290,00 zł brutto. Wybudowano drogę o nawierzchni asfaltobetonowej o długości 348,00 mb.

3. Remont drogi w miejscowości Pawłowa. Zawarto umowę na kwotę 315.126,00 zł. Wybudowano drogę o nawierzchni emulsyjno- grysowa o długości 950 mb.

4. Remont drogi we wsi Pożdżenice. Zawarto umowę na kwotę 1.054.110,00 zł brutto. Wybudowano drogę o nawierzchni asfaltobetonowej o długości 899 mb.

- **INWESTYCJE WOD-KAN**

1. **Budowa sieci wod-kan od ul. Żeromskiego do Cegielnianej.** Zawarto umowę na realizację zadania na kwotę 1.795.800,00 zł. Długości wybudowanych sieci: wodociąg- 501,00 m, ks-434,00 m, kd- 425,00 m. Wybudowano drogę o nawierzchni asfaltobetonowej.

2. **Rozbudowa systemów wod- kan w Zelowe – II etap.** W 2018 roku zawarto umowę na realizację zadania na kwotę 9.364.205,25 zł z terminem zakończenia do 30.10.2020r. Realizację rozpoczęto od ulicy Leśnej na odcinku od ul. Kilińskiego do działki 125/4 obręb 3 Zelów Miasto. Prace wykonane będą także w ulicach Podleśnej i Przejazd tj. wybudowana zostanie kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, kanalizacja deszczowa. Zakres całego zadania jest bardzo obszerny i polega na budowie: kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 1177,15 mb; kanalizacji deszczowej o łącznej długości 2004,80 mb; sieci wodociągowej o łącznej długości 959,80 mb. Wszystkie drogi odtworzone zostaną w kruszywie. W ramach realizacji zadania wybudowane zostaną dwie pompownie wraz z zasilaniem i zjazdami oraz kanał deszczowy wzdłuż ul. Jana Pawła II z włączeniem w ul. Dzielną/ ul. Wschodnią. Gmina Zelów otrzymała dofinansowanie w formie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w wysokości 1 233 120,00 zł.

3. Finanse Gminy, w tym stan zadłużenia i możliwości inwestycyjnych

Gmina Zelów w 2018 r. zaplanowała dochody na kwotę **59 573 053,59 zł** i wykonała je w 99% tj. na kwotę **58 791 960,03 zł** z czego dochody majątkowe wykonano na kwotę 813 211,39 zł, a dochody bieżące na kwotę 57 978 748,64 zł

Planowane wydatki w kwocie **63 297 597,59 zł** zostały wykonane w wysokości **60 526 299,61 zł**, co stanowi 96 %, w tym: wydatki majątkowe wykonano w kwocie – 7 138 378,68 zł, natomiast wydatki bieżące wykonano w kwocie – 53 387 920,93 zł.

Gmina Zelów mimo tak wysokiego budżetu nie ma za wiele możliwości inwestowania - zobowiązania gminy Zelów na 31 grudnia 2018 roku wynoszą **17 854 996,00 zł** i dotyczą kredytów i pożyczek, które przewidziane są do 2027 roku

Splata kredytów i pożyczek w 2018 roku wynosiła – **2 210 556,00 zł**. Natomiast spłata odsetek od kredytów i pożyczek w 2018 roku wynosiła – **437 508,74 zł**

Szczegółowe informacje dotyczące budżetu przedstawia Sprawozdanie z wykonania budżetu.

Realizacja funduszu sołectkiego

W ramach funduszu sołectkiego w 2018 roku środki przeznaczone na realizację zadań w tym:

Zadania bieżące:

Lp.	Nazwa sołectwa	Przeznaczenie środków
1.	Bocianicha	Remont drogi gminnej działka nr 377 i 390 poprzez nawiezenie i wbudowanie kruszywa
2.	Bujny Szlacheckie	Zakup sprzętu pożarniczego oraz umundurowania dla OSP Bujny Szlacheckie
3.	Bujny Księżę	Zakup umundurowania specjalistycznego dla OSP Bujny Szlacheckie Zakup kostki brukowej pod altanę Naprawa kosiarki oraz zakup i montaż „Piłko-

		chwyty" na działce gminnej w Bujnach Księżych
4.	Chajczyny	Zakup tłucznia wraz z wbudowaniem na drogi gminne w Chajczynach
5.	Dąbrowa	Naprawa nawierzchni drogi gminnej w Dąbrowie na odcinku Dąbrowa – Kolonia Grabostów poprzez nawiezienie i wbudowanie kruszywa
6.	Grabostów	Zakup umundurowania bojowego dla członków OSP w Grabostowie Doposażenie świetlicy wiejskiej w Grabostowie poprzez zakup sprzętu AGD
7.	Jamborek	Zakup tłucznia na drogi gminne w miejscowości Jamborek i Kolonia Karczmy
8.	Jawor	Remont drogi gminnej dz. 34/3, 33/2, 32/2, 30/2, 29/2, 857 i 70 obr Jawor poprzez nawiezienie i wbudowanie kruszywa
9.	Karczmy	Zakup ubrań i sprzętu pożarniczego dla jednostek OSP Karczmy
10.	Kurówek	Zakup umundurowania i sprzętu dla jednostki OSP Kurów Zakup strojów ludowych dla Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich Kurów - Kurowek
11.	Pawłowa	Wydzielenie działki gminnej nr 25-647 o pow. 1,15 ar z przeznaczeniem na działalność integracyjną mieszkańców sołectwa
12.	Poźdzenice	Zakup ubrań koszarowych i bojowych dla członków OSP Poźdzenice
13.	Walewice	Zakup sprzętu pożarniczego, ubrań oraz drzwi garażowych dla jednostki OSP Walewice

14.	Wola Pszczółka	Naprawa dróg gminnych w sołectwie Wola Pszczółka – Faustynów poprzez nawiezenie i wbudowanie kruszywa
15.	Wypychów - Podlesie	Zakup ubrań koszarowych i ochronnych na szerszenie
16.	Zabłoty	Remont dróg gminnych nr 246 i 248 oraz 251 i 252 poprzez nawiezenie i wbudowanie kruszywa
17.	Zagłówki	Naprawa nawierzchni dróg gminnych w Zagłówkach poprzez nawiezenie i wbudowanie kruszywa
18.	Zalesie - Przecznia	Zakup kruszywa na drogę gminną w Przeczni Doposażenie świetlicy wiejskiej w Zalesiu poprzez zakup sprzętu AGD
19.	Zelówek	Remont dróg w Zelówku poprzez nawiezenie i wbudowanie kruszywa

Zadania inwestycyjne:

Lp.	Nazwa sołectwa	Przeznaczenie środków
1.	Bujny Szlacheckie	Zakup sprzętu pożarniczego dla OSP Bujny Szlacheckie
2.	Bujny Księżę	Zakup i montaż altany na działce gminnej w Bujnach Księżych
3.	Grębociny	Wykonanie przepustów wodnych pod drogę nr 410 i 411
4.	Chajczyń	Dalsza realizacja placu zabaw dla dzieci
5.	Ignaców	Budowa placu zabaw dla dzieci wraz z siłownią zewnętrzną przy świetlicy wiejskiej w Ignacowie

6.	Janów	Urządzenie placu zabaw dla dzieci na działce gminnej nr 177/2
7.	Jamborek	Zakup piły do cięcia betonu i drutu dla OSP Karczmy
8.	Kociszew	Zakup drzwi do części garażowej strażnicy OSP Kociszew
9.	Kolonia Kociszew	Remont części garażowej OSP w Kociszewie
10.	Łęki	Rozbiórka Sali OSP w Łękach wraz z uporządkowaniem terenu, zgodnie z projektem wykonanym w 2017 roku.
11.	Łobudzice	Projekt budowy drogi gminnej w Łobudzicach dz. nr 1159 obr. Mauryców – Sromutka Dostawa i montaż wiaty drewnianej dostawionej do części garażowej przy OSP Łobudzice Dalsza realizacja placu zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu
12.	Mauryców	Wykonanie dokumentacji drogi gminnej nr 110 obr. Sromutka Ułożenie i dokupienie kostki chodnikowej na działkę gminną nr 485 i 486
13.	Kolonia Łobudzice	Wykup działki nr 259 obr. 22 Kolonia Łobudzice o pow. 15 ar pod budowę drogi gminnej
14.	Pawłowa	Wykonanie ogrodzenia działki gminnej nr 25-647
15.	Poźdzenice	Budowa garażu w OSP Poźdzenice zgodnie z wykonanym projektem w 2017 r. Zakup i montaż klimatyzacji w Świetlicy Wiejskiej w Poźdzenicach

16.	Kolonia Pożdzenice	Dalsza budowa garażu w OSP Kolonia Pożdzenice
17.	Pszczółki	Kontynuacja budowy boiska do piłki nożnej na działce gminnej nr 232 w Pszczółkach
18.	Pukawica	Zakup materiałów budowlanych na dalszą realizację dobudowy części garażowej przy OSP Sromutka w oparciu o posiadany projekt budowlany
19.	Sobki	Zakup materiałów budowlanych na dalszą realizację dobudowy części garażowej przy OSP Sobki w oparciu o posiadany projekt budowlany
20.	Sromutka	Zakup materiałów budowlanych na dalszą realizację dobudowy części garażowej przy OSP Sromutka w oparciu o posiadany projekt budowlany
21.	Wygietzów	Ułożenie chodnika przy drodze gminnej dz. nr 420 obr Wygietzów
22.	Wypychów Podlesie	- Dalsze prace przy dobudowie kotłowni wraz z instalacją c.o. na części garażowej i socjalną strażnicy OSP Wypychów oraz magazynkiem na sprzęt bojowy
23.	Zagłówki	Remont części garażowej strażnicy OSP w Kociszewie

4. Informacja o realizacji strategii rozwoju gminy (priorytety, stan realizacji)

STRATEGIA NA LATA 2014-2020

Program Rozwoju Gminy Zelów jest dokumentem programowym gminy, określa obszary priorytetowe i cele, które umożliwią rozwój społeczno –

gospodarczy jej obszaru. Powstały dokument gwarantuje, że podejmowane działania wpisują się w wizję regionu i są z nią komplementarne, co z kolei ma znaczenie przy aplikowaniu o środki unijne.

Najważniejszym celem Programu jest jednak poprawa warunków życia mieszkańców. Program stanowi źródło informacji dla potencjalnych inwestorów o przyjętych i zakładanych przez gminę ścieżkach rozwoju. Niniejszy dokument został opracowany na lata 2014-2020, który to czas pokrywa się z okresem nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Cel strategiczny I: rozwój kapitału ludzkiego gospodarka i edukacja

Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców; Efektywny system edukacji dzięki dostosowaniu oferty edukacyjnej do aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz poprawa jej jakości; Budowa infrastruktury gospodarczej; Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy; Budowa infrastruktury komunikacyjnej

Cel strategiczny II: turystyka, rekreacja, dziedzictwo kulturowe

Wsparcie rozwoju turystyki; Ochrona tożsamości lokalnej

Cel strategiczny III: rozwój usług publicznych, odnawialne źródła energii

Rozwój infrastruktury technicznej; Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców; Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Zelów są realizowane na bieżąco i są one ściśle powiązane z zadaniami wpisanymi do budżetu Gminy. Dokument ten jest wymagany przy aplikowaniu o środki unijne.

5. **Gospodarka przestrzenna**

Na terenie Gminy Zelów obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Zelów z 2004 roku.

W związku z potrzebami mieszkańców Gminy Zelów dokonano w 2009 roku zmianę „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania

Przestrzennego Miasta i Gminy Zelów”, w wyniku czego dokonano sześciu zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W dalszym etapie ze względu na zmiany przepisów z zakresu ochrony środowiska dla prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Gminy Zelów, w 2016 roku dokonano zmianę „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego” dla terenów położonych w mieście i gminie Zelów w wyniku czego dokonano czterech zmian w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dostosowując zapisy w tekście planu do obowiązujących przepisów środowiskowych w celu dalszego prowadzenia istniejącej działalności gospodarczej.

W 2018 roku nie dokonano zmian w powyższych dokumentach

6. Zasoby materialne gminy

Program gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy.

W 2018r. obowiązywał uchwalony w dniu 30 stycznia 2018r. „Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym zasobem Gminy Zelów na lata 2018 – 2022”. Program określa cele i zasady gospodarowania takim mieniem, na który składają się nieruchomości stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyłączeniem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów.

Celem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy jest :

- 1) tworzenie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób zakwalifikowanych do udzielenia tej pomocy, w tym oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych;
- 2) poprawa stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Gminy Zelów poprzez prowadzenie polityki remontowej określonej na podstawie rzeczywistych potrzeb oraz planów remontów na kolejne lata;

3) restrukturyzacja obecnego zasobu mieszkaniowego w kierunku zwiększenia zasobu lokali socjalnych poprzez przekwalifikowania lokali uwolnionych o obniżonym standardzie na lokale socjalne;

4) dalsza prywatyzacja nieruchomości, w których sprzedaż lokali została już rozpoczęta.

Lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy są wynajmowane zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Miejską w Zelowie w uchwale podjętej na podstawie art. 21 ust.1 pkt. 2 ustawy z 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Gmina może realizować cele i zaspokajać potrzeby mieszkaniowe uprawnionych osób, także poprzez wynajmowanie lokali od innych właścicieli i podnajmowanie ich tym osobom.

Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym polega na:

- 1) zapewnieniu właściwej gospodarki ekonomiczno- finansowej zasobu;
- 2) zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania i właściwej eksploatacji zasobu;
- 3) bieżącym administrowaniu zasobem;
- 4) utrzymaniu zasobu w stanie niepogorszonym zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 5) uzasadnionym inwestowaniu w zasób.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zelów na lata 2018 – 2022, swoim zakresem obejmuje m.in.:

- 1) prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego;
- 2) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali;
- 3) planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach;
- 4) zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu;

5) sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem;

6) źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach.

Wielkość zasobu mieszkaniowego

Mieszkaniowy zasób Gminy wg stanu na dzień 31. 12. 2018 r. przedstawia się następująco:

Rodzaj własności	Ilość budynków	Ilość lokali		Powierzchnia użytkowa w m ²	
			w tym socjalnych		w tym socjalna
Własność Gminy	30	120	16	4 102,23	371,79
Współwłasność	21	58		2 368,00	
Wspólnota mieszkaniowa	19	98		3 712,97	
RAZEM	70	276	16	10 182,99	371,79

Ponadto w skład zasobu komunalnego wchodzi 35 lokali użytkowych o powierzchni 1 882,11 m², z czego w budynkach wspólnot mieszkaniowych znajduje się 10 lokali o powierzchni 731,39 m².

Stan techniczny zasobu

Stan techniczny budynków stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy należą do najstarszych w Zelowie. Szacuje się pomimo braku specjalistycznych ekspertyz, że stopień zużycia budynków oscyluje w granicach około 70%. Przed 1939 rokiem wybudowano 26 budynków z czego 14 należy do Gminy a 12 do wspólnot mieszkaniowych. Gmina nie była inwestorem budownictwa mieszkaniowego.

Z ogólnej liczby 70 budynków, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy :

- 1) podłączonych do miejskiej sieci wodociągowej jest 70 budynków;
- 2) podłączonych do kanalizacji miejskiej jest 64 budynków, na 65 budynków miejskich
- 3) odprowadza ścieki do szamb aktywnych 6 budynków tj. 1 budynek miejski - Zachodnia 25 i 5 budynków w terenie wiejskim;
- 4) podłączonych do miejskiej sieci ciepłej jest 7 budynków.

Na dzień dzisiejszy Gmina nie dysponuje ekspertyzą dotyczącą, ilości budynków, które kwalifikują się do wyburzeń. Stopień zużycia gminnego zasobu mieszkaniowego wyklucza remonty kapitalne, a wymusza raczej prowadzenie bieżących remontów budynków, aż do ich śmierci technicznej.

Przyjęto następujące priorytety w zakresie remontów i modernizacji:

- 1) usuwanie stanów zagrożenia katastrofą budowlaną budynków;
- 2) remonty elementów konstrukcyjnych budynków;
- 3) zapewnienie szczelności pokryć dachowych;
- 4) wymiana stolarki okiennej i drzwiowej;
- 5) termomodernizacja budynków.

Należy założyć, że stan techniczny, stopień zużycia mieszkaniowego zasobu Gminy oraz jego wielkość, a także wysokość środków finansowych niezbędnych do doprowadzenia zasobu do należytego stanu technicznego oraz uzyskania

znaczącej poprawy, wymagają okresu 20 lat. Warunkiem zachowania tego terminu jest zapewnienie średniorocznie na remonty zasobu mieszkaniowego kwoty stanowiącej równowartość 5% z kwoty 7 000 000,00 zł, wskazanej jako koszt odtworzenia zasobu, czyli kwoty 350 000,00 zł. w skali każdego roku.

Analiza zapotrzebowania na lokale mieszkalne i socjalne

W Gminie istnieje duże zapotrzebowanie uzyskanie lokalu z gminnego zasobu mieszkaniowego.

W 2018 r. wpłynęło 18 wniosków o przyznanie lokalu mieszkalnego (7 wniosków zostało rozpoznanych pozytywnie). Na koniec 2018 r. na liście osób, którym przyznano prawo do lokalu komunalnego i oczekujących na wskazanie lokalu były 23 osoby w tym 7 na wskazanie lokalu socjalnego. Na koniec 2018 r. Gmina posiadała 7 wolnych lokali. Należy jednak zaznaczyć że część z tych lokali wymaga remontu.

Duże zapotrzebowanie na lokale komunalne wynika z faktu, że stawki czynszu za ich wynajem są niskie. Istnieje mała odzyskiwalność lokali, które można ponownie wynająć, co przy braku nowych inwestycji mieszkaniowych powoduje, że przybywa osób posiadających prawo do lokalu komunalnego.

Sprzedaż lokali

Należy jednak zauważyć, że celem Gminy powinno być zbycie w możliwie krótkim czasie lokali komunalnych, szczególnie we wspólnotach mieszkaniowych i we współwłasności.

Sprzedaż lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Zelów, odbywa się w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz wg zasad określonych odrębną uchwałą Rady Miejskiej w Zelowie.

Prywatyzacja zasobu polega na kontynuowaniu obecnej formy zbywania lokali w budynkach wspólnot mieszkaniowych, oraz budynkach będących we

współwłasności dotychczasowym najemcom, dążąc do całkowitego sprywatyzowania tej części zasobu mieszkaniowego.

Celem sprzedaży lokali mieszkalnych jest:

- 1) racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy;
- 2) pozyskiwanie środków na remonty kapitalne.

Realizując ww. cele w 2018 r. sprzedano 3 lokale lokatorom, przy uwzględnieniu bonifikat, których wysokość była zależna od długości okresu obowiązywania umowy najmu przez najemcę.

Zasady ustalania czynszu

Dla mieszkaniowego zasobu Gminy ustalone są następujące rodzaje czynszów:

- 1) za lokale mieszkalne;
- 2) za lokale socjalne;
- 3) za lokale użytkowe.

Stawki czynszu miesięcznego za 1m² powierzchni użytkowej lokali stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Zelów ustanawia Burmistrz Miasta Zelów w drodze zarządzenia. W 2018 r. stawka bazowa czynszu wynosiła 4,47 zł/m². Burmistrz Miasta Zelów ustala stawki czynszu z uwzględnieniem czynników podwyższających lub obniżających wartość użytkową lokali, w zależności od wyposażenia lokalu w urządzenia techniczne i ogólnego stanu technicznego budynku.

Zasady polityki czynszowej

W celu prowadzenia właściwej gospodarki lokalami mieszkalnymi, należytego utrzymania technicznego budynków mieszkalnych, podniesienia standardu technicznego całego zasobu mieszkaniowego gminy, a w efekcie poprawy warunków mieszkaniowych najemców lokali komunalnych, przyjmuje się do

realizacji zasady polityki czynszowej dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żelów wynikające z niniejszego programu. Czynsz obejmuje: podatek od nieruchomości, koszty administrowania, konserwacji i utrzymania technicznego budynku w tym remonty, koszty utrzymania zieleni oraz wszystkich pomieszczeń wspólnego użytkowania, w tym opłatę za utrzymanie czystości, energię elektryczną oraz opłaty publiczno-prawne.

Najemca oprócz czynszu jest obowiązany do uiszczania opłat związanych z eksploatacją mieszkania, a niezależnych od właściciela tj. opłat za dostawę do lokalu energii cieplnej i elektrycznej, wody oraz odbiór nieczystości płynnych i stałych.

Stawka czynszu za lokal socjalny nie może przekraczać połowy stawki bazowej czynszu obowiązującego w mieszkaniowym zasobie Gminy Żelów.

Głównym założeniem tego programu jest zrównoważenie finansowe gospodarki mieszkaniowej Gminy z jednoczesnym pojawieniem się przewagi przychodów nad kosztami. Aby to osiągnąć, stawka bazowa czynszu winna osiągnąć poziom co najmniej 2,22 % aktualnej wartości odtworzeniowej 1 m² powierzchni użytkowej, czyli około 6,08 zł./m².

Istotnym warunkiem poprawy sytuacji finansowej gospodarki mieszkaniowej zasobu gminnego, oprócz prawidłowego oczynszowania lokali jest wzmożona windykacja oraz kontrola kosztów zarządzania. Przychody uzyskiwane z czynszów są dalece niewystarczające na pokrycie wszystkich kosztów utrzymania budynków mieszkalnych. Dotychczasowe przychody nie wystarczają na pokrycie bieżącej eksploatacji, nie może więc w tych warunkach być mowy o jakiegokolwiek prawidłowej gospodarce mieszkaniowej i remontowej w zasobie mieszkaniowym. Niezbędna jest zatem aktywna polityka czynszowa by zapobiec dewastacji zasobów mieszkaniowych. Dopiero takie działanie pozwoli wykorzystać czynsze jako źródło finansowania remontów. Należy pamiętać, że to Gmina zobowiązana jest pokrywać koszty remontów kapitalnych, modernizacji i wyburzeń budynków mieszkalnych wchodzących w skład zasobu w granicach jej udziału. Ze względu na sytuację budżetu, Gmina nie prowadzi aktywnej działalności w tej materii.

Sposób i zasady zarządzania zasobem

W gospodarowaniu nieruchomościami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy realizowana jest zasada rozdzielenia funkcji właścicielskich od zarządczych.

Mieszkaniowy zasób Gminy od 1 stycznia 2017 roku jest zarządzany przez Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o.. Prowadzi ona działalność głównie w zakresie:

- administrowania komunalnymi zasobami lokalowymi (mieszkaniowymi i użytkowymi),
- wytwarzania i sprzedaży energii cieplnej,
- zarządzania nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych.

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. jest samorządową spółką prawa handlowego, która zatrudnia osoby posiadające stosowne uprawnienia do zawodowego zarządzania nieruchomościami.

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. pobiera pożytki z lokali użytkowych, czynsze z lokali mieszkalnych, opłaty za dostawy mediów, odszkodowania za bezumowne użytkowanie oraz wszelkie inne opłaty i należności związane z lokalami i nieruchomościami objętymi uchwałą i zobowiązany jest utrzymywać zasób mieszkaniowy w stanie nie pogorszonym, pokrywając koszty jego bieżącego utrzymania i remontów.

Źródłami finansowania gospodarki mieszkaniowej Gminy w 2018r. były głównie wpływy z czynszów za najem lokali mieszkalnych i użytkowych. Z tego tytułu uzyskano 615 429,85 zł.

Wydatki na pokrycie kosztów bieżącej eksploatacji budynków zasobu Gminnego wraz z kosztami zarządu nieruchomościami wspólnymi w 2018 wyniosły 610 990,03 zł, przychody natomiast 511 280,10zł.

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w 2018 roku z wypracowanych przez siebie środków finansowych przeznaczył na remonty i konserwacje budynków

mieszkalnych zasobu gminnego 70 345,37 zł. oraz przekazał zaliczki na fundusz remontowy wspólnot mieszkaniowych 90 450,00 zł. a Gmina z budżetu wydatkowała 146 866,60zł. na remonty budynków komunalnych.

Działalność spółki gminy za rok obrotowy 2018

Spółka:	Zakład usług Komunalnych Sp z o.o. z siedzibą w Zelowie	
Zakres działalności:	1. administrowanie komunalnymi zasobami lokalowymi (mieszkaniowymi i użytkowymi) 2. wytwarzanie i sprzedaż energii cieplnej 3. zarządzanie nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych	
Kapitał podstawowy:	300 tys zł w całości obejmuje Gmina Zelów	
Kapitał zapasowy :	690 tys zł wynikający ze zwiększenia kapitału podstawowego który nie został jeszcze ujęty we wpisie KRS	
Majątek własny spółki:	Brutto: 768,7 tys zł	Wzrost o: 697,6 tys zł
Majątek gminy wykorzystywany w działalności spółki (dzierżawa)	11 354 m kw.	Wzrost o: w roku sprawozdawczym przekazano majątek gminy na rzecz spółki o wartości 690 000,00 zł
Czynsz dzierżawny	145,03 zł/m-c	
Przychody z tytułu prowadzonej działalności	1 701 744,79 zł	Spadek w stosunku do roku poprzedniego o 326 472,00 zł
Koszty prowadzonej działalności	1 954 603,06 zł	Spadek w stosunku do roku poprzedniego o 205 641,58 zł
Wynik finansowy	ujemny	
strata brutto	252 858,27 zł	

b. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminy

Zasób nieruchomości gminnych

Gmina Zelów posiadała w koniec 2018 r. działki położone na terenie całej Gminy, w zdecydowanej większości na terenach wiejskich, których ogólna powierzchnia wynosiła 680 ha. Na tę powierzchnię składają się w głównej mierze działki pod drogami oraz działki rolne.

Gmina prowadzi aktywną politykę dotyczącą wykorzystania nieruchomości gminnych. Działki są sprzedawane lub wdzierżawiane.

W 2018 r. zostało zbytych 20 działek o łącznej powierzchni 8,6445 ha o wartości 352 300,00 zł. Na terenie Zelowa Gmina praktycznie nie posiada terenów budowlanych, gdyż zostały już sprzedane w latach poprzednich. Należy przyjąć, że bez zakupu działek do zasobu komunalnego nie będziemy mogli aktywnie uczestniczyć w tworzeniu terenów budowlanych. Duża część działek na terenie Zelowa należących do osób fizycznych ma taki kształt i rozmiary, które uniemożliwiają ich przekształcenie w działki budowlane. Wobec czego zasadna jest ich wykupienie i tworzenie terenu pod budownictwo.

Na koniec 2018 r. wdzierżawiano 202 działki rolne o łącznej powierzchni 246,1806 ha.

Duża powierzchnia wdzierżawionych gruntów nie przekłada się jednak na uzyskiwane korzyści finansowe. Z czynszu uzyskano jedynie 8.686,00 zł. Tak niska kwota wynika głównie z faktu, że są to grunty niskich klas (głównie V i VI). Stawka czynszu dzierżawnego uzależniona jest od wskaźnika wynikającego z Uchwały nr XIV/107/2008 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 31 stycznia 2008 r. i ceny kwintala żyta (w 2018 r. 52,49 zł.za kwintal).

Stawki czynszu kształtują się następująco:

Rodzaj użytków	Klasa ziemi	Wskaźnik
grunty rolne	III a	2,3 q żyta / 1 ha
	IIIb	2,1 q żyta / 1 ha
	IVa	1,7 q żyta / 1 ha
	IVb	1,3 q żyta / 1 ha

	V	0,4 q żyta / 1 ha
	VI	0,2 q żyta / 1 ha
	VIz	0,1 q żyta / 1 ha
użytki zielone	III	1,7 q żyta / 1 ha
	IV	0,9 q żyta / 1 ha
	V	0,3 q żyta / 1 ha
	VI	0,2 q żyta / 1 ha
	VIz	0,1 q żyta / 1 ha
nieużytki		0,05 q żyta / 1 ha

Korzyść, jaką odnosi Gmina, wynika głównie z utrzymywania wydzierżawionych gruntów w kulturze rolnej.

Gmina wydzierżawia także inne nieruchomości. Są to dzierżawy krótkoterminowe (np. cyrk) lub długoterminowe (np. maszty telekomunikacyjne). Z tego tytułu w 2018 r. uzyskano dochód w wysokości 126 tys. zł.

Gmina w 2018 r. nabyła do Gminnego zasobu 9 działek o powierzchni 0,4103 ha o wartości 102 tys. zł. Ponadto nabyto w drodze decyzji Starosty Bełchatowskiego działki o powierzchni 0,7300 ha za cenę 170.327,00 zł. W obu sytuacjach mamy w zasadzie do czynienia z działkami pod poszerzenie dróg .

Prowadzone są w dalszym ciągu postępowania o komunalizację gruntów Skarbu Państwa. W toku jest 11 spraw, które dotyczą działek o powierzchni 2,8693 ha. W 2018 r. skomunalizowano 1 działkę o powierzchni 0,1890 ha.

Gmina oddała w użytkowanie wieczyste działki o powierzchni 39 ha 350 podmiotom i z tego tytułu uzyskała w opłaty na kwotę 39 031,78 zł.. Ponad 80% działek oddanych w użytkowanie wieczyste dotyczy gruntów pod budynkami mieszkalnymi i z dniem 1 stycznia 2019 r. stały się one własnością

dotychczasowych użytkowników wieczystych. W 2018 r. użytkownicy wieczysti wykupili 6 nieruchomości o powierzchni 0,9496 ha i z tego tytułu Gmina uzyskała 30.138 zł.

W omawianym okresie zawarto jedną umowę służebności przesyłu. PGE uiściła z tego tytułu kwotę 1 532,50 zł..

Należy wskazać, że szereg nieruchomości ma nieuregulowany stan prawny, głównie jest to władanie samoistne i będzie wymagało podjęcia działań w tej sprawie.

a) Program opieki nad zabytkami (krótki opis, sprawozdanie , wnioski)

Na terenie Gminy Żelów realizowany jest Gminny Program Opieki nad zabytkami na lata 2018-2021. Program jest realizowany we współpracy z Domem Kultury w Żelowie, Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy im. A. Mickiewicza w Żelowie, szkołami i placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Gminę Żelów. Nakłady finansowe związane z realizacją Programu związane są z:

- opracowaniem folderów prezentujących historię zabytków,
- wydawaniem i wspieraniem publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy,
- dofinansowaniem prac rewaloryzacyjnych przy obiektach niebędących własnością gminy w postaci stosownej uchwały dotyczącej dotacji na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach ruchomych i nieruchomych.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami założenia programowe zostały podzielone na trzy grupy priorytetowe:

1. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społecznego- gospodarczego gminy.
2. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.

3. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Działania w ramach programu w 2018 r. to:

1. W dniu 20 lipca 2018 r. Rada Miejska w Zelowie udzieliła dotacji celowej z budżetu Gminy Zelów Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Wawrzyńca w Łobudzicach w kwocie 20 000 zł. na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze Gminy Zelów. Dotacja celowa przeznaczona była na remont części konstrukcji ścian zrębowych kościoła parafialnego pw. Św. Wawrzyńca i Tomasza w Łobudzicach.
2. Uczniowie i pracownicy szkół odwiedzali okoliczne cmentarze celem uporządkowania zabytkowych nagrobków i pomników, upamiętnienia zmarłych i poległych oraz pogłębienia wiedzy o tych nekropoliach.
3. Urząd Miejski, instytucje kultury i gminne szkoły uczestniczyły w obchodach oraz uroczystościach związanych z rocznicami historycznymi.
4. Organizowanie miejskich konkursów historycznych, plastycznych i fotograficznych na temat obiektów zabytkowych w gminie (placówki edukacyjne, instytucje kultury).
5. Gmina Zelów współpracuje z właścicielami zabytków sakralnych przy organizowaniu koncertów w kościołach.

b) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Zelów

W 2018 r. Gmina posiadała „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Zelów”. Istnienie programu stanowi realizację obowiązku nałożonego na gminy w Ustawie o ochronie zwierząt.

W/w. program przewiduje, że jego przepisy mają zawierać wskazania zastosowania w odniesieniu do wszystkich bezdomnych zwierząt domowych i gospodarskich, a w szczególności psów i kotów przebywających w administracyjnych granicach Gminy Zelów. Wskazano, iż celem programu jest:

1) zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi w rozumieniu art. 4 pkt.16 ustawy o ochronie zwierząt;

2) zapobieganie bezdomności zwierząt;

3) zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt;

4) edukację mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt;

5) propagowanie ograniczenia i kontroli rozrodczości zwierząt domowych w szczególności psów i kotów.

W celu realizacji celów programu przewidziano następujące zadania do realizacji:

1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca i opieki w schronisku dla zwierząt, z którym Gmina Zelów ma podpisaną umowę;

2) opiekę nad wolnożyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;

3) odławianie bezdomnych zwierząt przez uprawniony podmiot;

4) zapobieganie wzrostowi populacji zwierząt bezdomnych, w szczególności poprzez działania propagujące oznakowanie i rejestrację psów, sterylizację i kastrację bezdomnych kotów i psów, a także usypianie ślepych miotów;

5) poszukiwanie właścicieli, opiekunów bezdomnych zwierząt;

6) ustalenie i wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich wymagających opieki;

7) niesienie pomocy zwierzętom poszkodowanym przez los, potrąconym w kolizjach drogowych, rannym, wycieńczonym, chorym, wymagających stałej opieki człowieka oraz szczeniętom i kociętom;

8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;

9) współdziałanie z organizacjami społecznymi, szkołami, a przede wszystkim z mieszkańcami gminy w zakresie edukacyjno-informacyjnym

propagującym Program, w celu ograniczenia porzucania niechcianych zwierząt przez ich właścicieli.

Przewidziano, że realizacja poszczególnych zadań jest wykonywana przez n/w. podmioty realizujące program :

- 1) Gmina Zelów;
- 2) Policja, Straż Pożarna;
- 3) Organizacje Społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt;
- 4) Schronisko dla Zwierząt, z którym Gmina Zelów ma podpisaną umowę;
- 5) Lecznica Weterynaryjna, z którą Gmina Zelów ma podpisaną umowę;
- 6) Koła Łowieckie działające na terenie gminy Zelów.

Na realizację programu w 2018 r. zabezpieczono w budżecie gminy środki w kwocie 180 000 zł, z przeznaczeniem na: - odławianie i zapewnienie schroniska bezdomnym zwierzętom -171 000 zł, w tym na opiekę nad wolno żyjącymi kotami i sterylizację – 3500 zł, akcję znakowania psów – 1000 zł., zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w zdarzeniach drogowych -1500 zł..

Faktyczny koszt realizacji zamknął się kwotą 196 345,80 zł., z czego lwią część stanowiły środki przekazane za odławianie bezdomnych psów i zapewnienie im opieki w schronisku. W 2018 r. odłowiono 45 psów. Ze względu na fakt, iż zasadniczo psy nie są czipowane, brak jest możliwości odnalezienia ich właścicieli i zostają pod opieką Gminy.

7. Infrastruktura komunalna

a) Drogi gminne

W roku 2018 w zakresie niezbędnym do zachowania przejezdności realizowano prace konserwacyjne dróg, którymi zostały objęte drogi o

nawierzchniach bitumicznych, tłuczniowych oraz gruntowych na terenie miasta i gminy Zelów.

W ramach bieżącego wykonywania napraw realizowano dostawę kruszyw wraz z ich wbudowaniem i uwałowaniem w nawierzchnie dróg gruntowych i tłuczniowych oraz prace związane z równaniem i profilowaniem dróg samojezdną równiarką drogową wraz z walcem. Na drogach gminnych o nawierzchniach bitumicznych wykonywano remonty częściowe polegające na powierzchniowym utrwaleniu miejsc i uzupełnianiu ubytków powstałych w nawierzchniach przy użyciu emulsji modyfikowanych i grysów bazaltowych za pomocą remontera typu patcher. W ramach utrzymania pasów drogowych realizowano prace konserwacyjne rowów, odprowadzających wody z dróg, polegające na pogłębieniu rowu, udrożnieniu i usunięciu namułu, ścięciu trawy, zakrzaczeń, samosiejek rosnących w obrębie rowu, koszeniu poboczy. Mając na celu utrzymanie czystości i porządku na terenie miasta i gminy Zelów zbierano odpady, przycinano drzewa, wykonywano prace konserwacyjne i porządkowe w obrębie małej architektury zlokalizowanej w parkach, przy drogach, na terenach rekreacyjnych oraz na przystankach komunikacyjnych. Głównym celem podejmowanych działań było zaspokojenie potrzeb mieszkańców zgodnie z ich prośbami oraz posiadanymi przez Burmistrza Zelowa kompetencjami.

L.p.	Rodzaj			stan istniejący za 2018 r.
1	Wodociągi	długość sieci	miasto	35,95 km
			wieś	155,17 km
		ilość przyłączy	miasto	1474 szt.
			wieś	1841 szt.
2	Kanalizacja sanitarna	długość sieci	miasto	37,36 km
			wieś	17,1 km
		ilość przyłączy	miasto	1562 szt.
			wieś	244 szt.
3	Drogi utwardzone bitumiczne	miasto	25 km	
		wieś	56 km	

b) Transport zbiorowy

Zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym Gmina Żelów nie jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego. Nie posiadamy operatora ani też samorządowego zakładu budżetowego, za pośrednictwem których realizowane byłyby gminne przewozy pasażerskie. Wszystkie linie komunikacyjne obejmujące teren Gminy Żelów są liniami powiatowymi obsługiwanymi przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o. o. w Bełchatowie, Zakład Komunikacji Miejskiej w Łasku oraz przez przewoźników prywatnych.

Gmina Żelów, na podstawie porozumienia z dnia 1 kwietnia 2010 r. zawartego pomiędzy Gminą Żelów a Gminą Łask w sprawie lokalnego transportu zbiorowego, powierzyła Gminie Łask zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami – na linii komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich Łask – Buczek – Żelów w granicach administracyjnych miasta. Na podstawie zawartego porozumienia

jednostka budżetowa Gminy Łask tj. Zakład Komunikacji Miejskiej w Łasku, wykonuje zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy stanowiącym załącznik do niniejszego porozumienia na odcinku 2,9 km przewozy pasażerskie. Łączna ilość wozokilometrów wykonanych na terenie Gminy Zelów w 2018 roku wyniosła 17 017,20 km, stawka dopłaty do jednego wozokilometra w 2018 roku wynosiła 1,53 zł, co w skali roku dało łączny udział Gminy Zelów w kosztach realizacji zadań publicznych w ramach lokalnego transportu zbiorowego kwotę 26 036,32 zł.

Informacje dotyczące transportu dzieci do szkół zostaną przedstawione w dalszej części Raportu.

c) Plan rozwój i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacji

Zadania własne gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wykonuje spółka Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zelowie Sp. z o.o. z siedzibą w Maurycowie 1a, będące w 100% własnością gminy Zelów.

Zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy na dzień 31.12.2018 r. realizowane są z dwóch ujęć wody z terenu Gminy:

- UJĘCIA WODY I STACJI UZDATNIANIA WODY W ZELOWIE,
- UJĘCIA WODY W KOCISZEWIE,

oraz dla mieszkańców miejscowości Marszywiec ze studni w Podwodach Kolonia należącej do gminy Bełchatów. Długość sieci wodociągowej w Marszywcu wynosi 2,8 km.

Ujęcie Wody w Zelowie zasila sieć wodociagową o długości 142,62 km, z czego 35,95 km przypada na miasto Zelów, a 106,67 km na gminę Zelów. Ujęcie wody w Kociszewie dostarcza wodę do sieci o długości 45,7 km. Łączna długość sieci wodociągowej wynosiła na koniec 2018 roku 191,12 km. W 2018 roku zakończona została budowa sieć wodociągowej w ul. Wysockiego o długości 0,5011 km, którą Przedsiębiorstwo otrzymało w dzierżawę w 2019 r.

Ujęcie Wody w Zelowie zlokalizowane jest przy ul. Dzielnej. Składa się ono z czterech studni głębinowych, ujmujących trzeciorzędowy poziom wodonośny, tj. studni 13A, 13B, 14, 14B. Obecnie studnia nr 14 jest wyłączona z eksploatacji. Woda z ujęcia pompowana jest pompami głębinowymi wyposażonymi w „softstarty” podawana jest przez filtry odżelaziaczy i odmanganiaczy do zbiorników wody czystej, skąd pobierana jest pompami II° i wtłaczana do sieci wodociągowej. Średnia dobową produkcja wody w 2018 roku wyniosła w m³/dobę:

- woda pobrana z ziemi 1 261
- woda wtłoczona do sieci 1 106

Różnica pomiędzy wodą pobraną a wtłoczoną jest wynikiem zużycia wody na cele własne związane z płukaniem filtrów.

Ujęcie Wody w Kociszewie składa się z dwóch studni: nr 1 zasadniczej i nr 2 awaryjnej. Na terenie ujęcia zlokalizowane są również dwa zbiorniki na wodę, spełniające zbiorników wyrównawczo-magazynowych, każdy o pojemności 100 m³ oraz budynek hydroforni. Woda z ujęcia nie podlega uzdatnianiu.

Średnia dobową produkcja wody na tym ujęciu w 2018 roku wyniosła w m³/dobę:

- woda wtłoczona do sieci 158

Na chwilę obecną sieci wodociągowe wymagające modernizacji znajdują się w miejscowości Sromutka oraz w ul. Szkolnej w Zelowie, ponieważ wykonane są z rur azbestowo-cementowych oraz sieć w ul. Żeromskiego w Zelowie wykonana z rur żeliwnych.

Liczba odbiorców usług Przedsiębiorstwa podłączonych do sieci wodociągowej na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 3 315.

Woda podawana do sieci mieszkańcom jest dobrej jakości, spełnia wymagania określone rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda pod względem jakości podlega stałemu monitoringowi przez Powiatową Stację Sanitarно-

Epidemiologiczną w Bełchatowie oraz monitoringowi wykonywanemu przez Przedsiębiorstwo w akredytowanym laboratorium.

Na terenie gminy w zakresie oczyszczania ścieków wykorzystywane są dwie oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Maurycowie mechaniczno-biologicznej wykonanej w technologii BIOCLAR realizowana na podstawie technologii typu BIOCOMPACT (BCT-S) o przepustowości 1 500 m³/d do której odprowadzone są ścieki z miasta Żelów oraz miejscowości Mauryców, Łobudzice i Kolonia Łobudzice.
- oczyszczalni ścieków w Wygiełzowie biologiczna o przepustowości 30,5 m³/d, do której odprowadzane są ścieki z Wygiełzowa.

Jednocześnie wykorzystywanych w procesie oczyszczania ścieków jest 20 przepompowni.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w dzierżawie oraz eksploatacji na koniec 2018 roku wynosiła 54,4 km, z tego na terenie miasta 37,36 km, a na terenach wiejskich 17,1 km. W 2018 roku również została zakończona budowa sieci kanalizacyjnej w ul. Wysockiego o długości 0,434 km, przekazana Przedsiębiorstwu w 2019 r.

Liczba odbiorców usług Przedsiębiorstwa podłączonych do sieci kanalizacyjnej na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 1 806.

Na chwilę obecną konieczna jest modernizacja oczyszczalni ścieków w Wygiełzowie, która jest w eksploatacji od 20 lat i opiera się na przestarzałych technologiach, co powoduje brak możliwości zakupu części zamiennych, umożliwiającą bieżące naprawy i remonty.

Działalność spółki gminy za rok obrotowy 2018

Spółka:	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w <u>Żelowie</u> Sp z o.o. z siedzibą w Maurycowie
Zakres działalności:	1. zaopatrzenie w wodę 2. odprowadzanie ścieków 3. utrzymanie kanalizacji deszczowej
Kapitał podstawowy:	185 tys zł w całości obejmuje Gmina <u>Żelów</u>
Kapitał zapasowy :	583,1 tys zł utworzony z zysków

Majątek własny spółki:	Brutto: 824,1 tys	Wzrost o: 211,9 tys zł
Majątek gminy wykorzystywany w działalności spółki (dzierżawa)	57,3 mln zł	Wzrost o: w roku sprawozdawczym nie przekazano majątku gminy na rzecz spółki
Czynsz dzierżawny	193 882,36 zł	
Przychody z tytułu prowadzonej działalności	<u>3,9 mln zł</u> (W tym dopłaty z Gminy 449,5 tys zł + 107,6 tys. Zł)	Wzrost w stosunku do roku poprzedniego o: 309,8 tys zł
Koszty prowadzonej działalności	<u>3,6 mln zł</u>	Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego o: 265,3 tys zł
Wynik finansowy	Dodatni	
Zysk brutto	315,1 tys. zł	
Zysk netto	266,7 tys. zł	

8. Środowisko

a) Program ochrony środowiska (krótkie omówienie, wnioski z realizacji raportu)

Program Ochrony Środowiska Gminy Zelów opracowany i wprowadzony do realizacji został w grudniu 2003 roku, stosownie do obowiązujących wówczas przepisów wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska. Główne założenia opracowania to zrównoważony rozwój oraz ochrona środowiska, poprzez integrację działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości i nienaruszalności podstawowych procesów przyrodniczych. Zadaniem Programu Ochrony Środowiska jest przede wszystkim stworzenie warunków dla takiego stymulowania procesów rozwoju obszaru opracowania, aby nie tylko nie zagrażał on środowisku, ale stymulował poprawę jego stanu. Kierunki działań w ochronie środowiska to gospodarka wodo – ściekowa, mająca na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, zaopatrzenie w wodę, ochronę przed powodzią i suszą, ochrona ziemi i gleb, ochrona klimatu i powietrza, ochrona przyrody i bioróżnorodności oraz edukacja ekologiczna.

Rozpoczęte zostały procedury mające na celu aktualizację programu ochrony środowiska i dopasowanie jego treści do obowiązujących obecnie norm prawnych.

b) Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zelów

Opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zelów związane jest z realizacją zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (w skrócie POKzA). Krajowy program został przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej dnia 14 lipca 2009 uchwałą nr 122/2009 (zmienioną uchwałą nr 39/2010 z 15 marca 2010 r.). Wyznacza on cele którymi są:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program został opracowany w 2013 r. w oparciu o dane uzyskane z inwentaryzacji metodą spisu z natury wyrobów zawierających azbest i zatwierdzony uchwałą Nr XLVI/391/2014 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 20 lutego 2014 r.

Ustalono w nim harmonogram usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oszacowano całkowity koszt utylizacji wyrobów zawierających azbest z terenu gminy oraz zawarto informacje na temat kompetencji i obowiązków gminy względem realizacji zadań nałożonych poprzez Program Oczyszczania Kraju z Azbestu, jak też wpływu azbestu na zdrowie ludzkie.

Do zadań nadzorowanych przez Burmistrza Gminy Zelów zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu należą:

1. gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka

województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego:
www.bazaazbestowa.pl,

2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
3. organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,
4. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,
5. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
6. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie:
 - inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
 - opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
7. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
8. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
9. współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Gmina Żelów realizując założenia Programu wykonała inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie wszystkich posesji znajdujących się na jej terenie.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033), wójt, burmistrz, prezydent miasta do 30 marca każdego roku, do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej wprowadza informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest. Informacje zawierają dane dotyczące lokalizacji oraz właścicieli tych wyrobów, ich rodzaju i ilości, przewidywanego terminu usunięcia, ilości odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia w roku, którego dotyczy informacja.

Program usuwania azbestu dla Gminy Żelów stanowi istotny dokument w procesie pozyskiwania środków finansowania działań związanych z oczyszczeniem terenu z wyrobów zawierających azbest. Proces usuwania azbestu jest złożony i wymaga zastosowania określonych procedur, które zakładają znaczne nakłady finansowe. Dlatego bardzo ważne jest pozyskiwanie jak najszerszego wsparcia finansowego w celu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz sukcesywnej kontroli i oceny zanieczyszczenia środowiska azbestem.

Inicjatywy samorządów w zakresie gospodarki odpadami, w tym odpadami zawierającymi azbest mogą być realizowane przy udziale środków zewnętrznych pochodzących z:

- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielana przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- dotacje pochodzące ze środków budżetowych powiatów.

Gmina Żelów corocznie składa wnioski o przyznanie środków finansowych z budżetu Powiatu Bełchatowskiego na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmujących gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi. W ramach zadania realizowany byłby odbiór i

zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych zawierający azbest. Na 2018 r. został złożony wniosek zakładający ogólną wartość zadania w kwocie 40 000 zł, z czego środki własne z budżetu gminy planowane były w wysokości 8 000 zł, natomiast z budżetu Powiatu Bełchatowskiego, na dofinansowanie zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej przewidywano środki w wysokości 32 000 zł. Z uwagi na ograniczone środki w budżecie Powiatu, gmina Zelów nie otrzymała wnioskowanej dotacji. W związku z tym, w 2018 r. nie była udzielana mieszkańcom gminy pomoc w postaci bezpłatnego odbioru i zagospodarowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Osoby zainteresowane uzyskaniem indywidualnej dotacji na zdjęcie pokrycia z eternitu oraz odbioru i utylizacji tych wyrobów, były kierowane do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, realizującego program finansowania zadania obejmującego gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi.

Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zelów wymaga podniesienia wiedzy i świadomości mieszkańców odnośnie szkodliwości oraz niebezpiecznych skutków zdrowotnych jakie mogą wystąpić w organizmie po ekspozycji na włókna azbestowe. Program usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu Gminy Zelów nie będzie mógł być wypełniony bez czynnego udziału i chęci współpracy mieszkańców.

Na stronie internetowej pod adresem: www.zelow.pl, w zakładce „gospodarka odpadami” został zamieszczony Program usuwania azbestu z terenu Gminy Zelów oraz informacje o negatywnych skutkach zdrowotnych, identyfikacji i sposobów bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest oraz komunikat w sprawie corocznej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest przedkładanej do 31 stycznia każdego roku przez właścicieli posiadających takie wyroby.

Gmina Zelów zrealizowała obowiązek przedłożenia do 30 marca 2019 r. Marszałkowi Województwa Łódzkiego informacji za 2018 r. o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. W roku sprawozdawczym 2018 r. było zinwentaryzowanych 3 385,116 Mg wyrobów, z

czego 3 310,877 Mg były w posiadaniu osób fizycznych, a 74,239 Mg osób prawnych. Usunięto 63,872 Mg wyrobów (zostały usunięte przez osoby fizyczne). Pozostało jeszcze do unieszkodliwienia 3 321,244 Mg wyrobów niebezpiecznych zawierający azbest.

c) Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Żelów 2018-2020 (z perspektywą do 2033 r.)

Niniejszy dokument opracowany jest w oparciu o art. 7, ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 19 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2018, poz. 755 z późn. zm.), zgodnie z którym obowiązkiem Wójta/Burmistrza/Prezydenta jest opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Niniejszy dokument stanowi aktualizację dokumentu przyjętego przez Radę Miejską w Żelowie uchwałą nr VII/47/2015 z dnia 16 marca 2015 roku i zawiera:

- Ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- Możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;

- Zakres współpracy z sąsiednimi gminami.

Ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2017 roku wykonana wg zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, zalicza Gminę Zelów do obszarów przekroczeń stężeń zanieczyszczeń pyłu PM₁₀ 24 - godz. oraz B(a)P/rok. Gmina Zelów znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa łódzka. W celu poprawy stanu powietrza oraz racjonalizacji użytkowania ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, polityka energetyczna gminy powinna uwzględnić następujące elementy:

- edukację społeczeństwa w dziedzinie oszczędzania energii oraz wykorzystania energii odnawialnych w poszczególnych gospodarstwach domowych oraz w obiektach użyteczności publicznej;
- zapewnienie dostawy paliw i energii o określonej jakości i pewności zasilania dla obecnych i przyszłych odbiorców;
- racjonalizację użytkowania energii;
- zwiększenie udziału energii odnawialnej, głównie energii słonecznej do przygotowania ciepłej wody użytkowej.

W Gminie Zelów nie zidentyfikowano nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z ciepłem oraz ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych. Istnieje natomiast potencjał w zakresie wykorzystania energii odnawialnej, w tym energii słonecznej poprzez instalacje solarne i fotowoltaiczne, energii cieplnej z gruntu lub powietrza (pompy ciepła) oraz energii wiatru.

Gmina Zelów graniczy z gminami: od północy z gminą Dłutów, od wschodu z gminami Drużbice i Bełchatów, od południa z gminami Kluki i Szczerców, od zachodu z gminami Widawa, Sędziejowice, Buczek i Łask. Gminy są powiązane poprzez infrastrukturę elektroenergetyczną należącą do dystrybutora, tj. PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź, który jako właściciel finansuje z własnych środków rozbudowę, utrzymanie i modernizację infrastruktury. Dystrybutorem

sieci gazowej na ww. terenach jest Polska Spółka Gazownictwa Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi. Obecnie sieć gazowa występuje w gminach: Żelów, Bełchatów, Łask. Należy mieć na uwadze, że stopień gazyfikacji na tych terenach jest bardzo niski. Zaopatrzenie w ciepło w gminach odbywa się poprzez indywidualne źródła ciepła, tzw. system rozporoszony, jedynie w gminach Żelów, Łask i Bełchatów na terenach miejskich występuje sieć ciepłownicza. Perspektywiczne kierunki współpracy między Gminą Żelów, a gminami ościennymi, to:

- edukacja w zakresie rozwiązań ekologicznych i energooszczędnych;
- upowszechnianie informacji o urządzeniach i technologiach ekologicznych i energooszczędnych oraz możliwości pozyskiwania funduszy na inwestycje ekologiczne.

W Gminie Żelów największą grupę budynków stanowi zabudowa jednorodzinna, w której zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych źródeł ciepła. Sektor ten wykorzystuje przede wszystkim paliwa stałe – węgiel (ok. 73%), drewno. Powszechne stosowanie węgla wynika z jego atrakcyjnej ceny w stosunku do innych paliw oraz z braku sieci gazowej na omawianym terenie. W budynkach użyteczności publicznej oraz w zabudowie wielorodzinnej zaopatrzenie w ciepło odbywa się z kotłowni. W Mieście Żelów funkcjonują dwie większe kotłownie, zarządzane przez: ZUK (sieć ciepłownicza), Żelowską Spółdzielnię Mieszkaniową. Ciepło dostarczane z sieci ciepłowniczej stanowi ok. 2,8 % całkowitego zapotrzebowania gminy na energię cieplną. Z analizy danych wynika, że dominującym paliwem w gminie jest węgiel i biomasa. W przyszłości, zmianie może ulec udział procentowy poszczególnych nośników energii, dlatego w dokumencie zaproponowano dwa scenariusze:

- scenariusz „optymistyczny” – zakłada wzrost wykorzystania OZE, gazu, realizację wszelkich działań termomodernizacyjnych oraz innych mających na celu zrównoważony rozwój energetyczny w gminie. Scenariusz został stworzony, aby pokazać, jaki wpływ na bilans energetyczny oraz na zanieczyszczenie powietrza miałaby realizacja wszystkich działań

przedstawionych w projekcie racjonalizujących zużycie energii w gminie oraz jak największy wzrost wykorzystania potencjału OZE;

- scenariusz „zaniechania” – zakłada podobny rozwój poszczególnych sektorów w gminie jednak bez znaczących zmian w kierunku OZE i zwiększenia efektywności energetycznej. W gminie będzie panować stagnacja, podobny bilans paliw, minimalne działania termomodernizacyjne.

Zgodnie z prognozą do roku 2033, zużycie energii na ogrzewanie, mimo rozwoju budownictwa (wzrostu powierzchni użytkowej), może zmaleć o około 6% w stosunku do poziomu obecnego (w przypadku zrównoważonego rozwoju energetycznego). Najbardziej miarodajny dla energochłonności budownictwa jest wskaźnik energochłonności, który przy realizacji scenariusza optymistycznego obniży się o ok. 19 %. W przypadku braku realizacji działań na rzecz zrównoważonego rozwoju energetycznego (scenariusz zaniechania), zapotrzebowanie na energię ciepłą może wzrosnąć o ok. 9 % w stosunku do stanu obecnego, co będzie mieć negatywny wpływ, na jakość powietrza. Przy założeniach scenariusza „zaniechania”, wzrost emisji szkodliwych substancji może wynieść nawet 11%, w porównaniu do roku bazowego.

Prognozuje się, że do roku 2033 podstawowym nośnikiem energii cieplnej nadal będzie węgiel, a ilość wykorzystywanego paliwa stałego (węgiel, drewno), powinna maleć, na rzecz gazu oraz odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła).

Prognozy zapotrzebowania na gaz i energię elektryczną obarczone są dużą niepewnością, ze względu na niemożliwy do określenia poziom zmian cen. Ceny energii mogą wpływać zarówno na wielkość zużycia energii, jak i proporcji pomiędzy zużyciem poszczególnych nośników. Wpływ na zmiany może mieć dalsze kształtowanie polityki energetycznej przez władze Gminy Zelów.

Dystrybutorem sieci gazowej na terenie gminy jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Łodzi. Stopień gazyfikacji gminy jest znikomy – ok. 0,02%. Dystrybutor sieci gazowej planuje w najbliższych latach budowę

gazociągów i przyłączy gazowych w gminie. Z przyjętej prognozy do roku 2033 wynika, że wraz z rozwojem gminy (wzrost powierzchni mieszkalnej i związanej z działalnością gospodarczą) oraz inwestycjami dystrybutora, ilość gazu w strukturze paliw wykorzystywanych na potrzeby grzewcze i bytowe oraz jego całkowita ilość będzie wykazywać tendencję rosnącą. Prognozuje się, że do roku 2033 wzrost zużycia gazu w gminie może wynieść nawet 90 % (tj. do 1 019 764 m³/rok).

Rozbudowa systemu dystrybucyjnego będzie uzależniona od wystąpień nowych odbiorców, a ich przyłączenie jest możliwe przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym. Pokrycie nakładów finansowych inwestycji powinno wynikać z zatwierdzonych przez URE taryf dla paliw gazowych, gwarantujących pokrycie uzasadnionych kosztów prowadzenia działalności, w tym kosztów modernizacji i rozwoju.

Dystrybutorem sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Żelów jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź. Prognoza zapotrzebowania na energię elektryczną do roku 2033 zakłada niewielki wzrost zapotrzebowania mocy elektrycznej u istniejących i nowych odbiorców o ok. 8% (tj. do poziomu ok. 29 223 MWh/rok). Stan techniczny infrastruktury elektroenergetycznej dystrybutor ocenił jako dobry. Obecny system elektroenergetyczny całkowicie zaspokaja potrzeby odbiorców z terenu gminy. Ze względu na rozbudowany dawniej przemysł można złożyć, że moce dostępne mogą być szybko zwiększone, tak więc sieć elektroenergetyczna nie jest barierą rozwoju działalności gospodarczej. Dystrybutor w celu zapewnienia niezawodności dostaw energii na terenie gminy, planuje inwestycje w zakresie modernizacji infrastruktury. Budowa nowych urządzeń elektroenergetycznych SN i nN będzie wynikać z potrzeby przyłączenia odbiorców, zgodnie z ustawą Prawo energetyczne i aktami wykonawczymi oraz celem zaspokojenia wzrostu zużycia energii istniejących odbiorców.

Przedsiębiorstwa energetyczne są zobowiązane zapewniać realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłążeń

odbiorców ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w rozporządzeniach Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci oraz rozporządzeniach w sprawie zasad kształtowania i kalkulacji taryf. Za przyłączenie do sieci zakłady energetyczne pobierają opłatę określoną na podstawie stawek opłat ustalonych w taryfie. Decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw energetycznych podejmowane są po potwierdzeniu zwiększonego zapotrzebowania przez konkretnych odbiorców oraz po potwierdzeniu efektywności ekonomicznej inwestycji.

Plany przedsiębiorstw energetycznych powinny uwzględnić i zapewnić realizację założeń.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić konieczność pozostawiania rezerw terenu dla infrastruktury energetycznej - stacji transformatorowych i linii zasilających oraz gazociągów. Należy przewidzieć możliwość lokalizacji sieci infrastruktury technicznej w obrębie linii tras komunikacyjnych.

D) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Zelów na lata 2016-2020

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zelów na lata 2016-2020, dalej PGN, jest jednym z dokumentów strategicznych prawa lokalnego. PGN składa się z 18 rozdziałów. Zostały one opracowane zgodnie z Poradnikiem „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP) oraz Wytycznymi i Zaleceniami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

W ramach realizacji projektu wykonano m.in.: przeprowadzono inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych oraz opracowano bazę danych zawierającą informacje pozwalające na ocenę gospodarki energią w gminie i jej poszczególnych sektorach i obiektach w formie spisu z natury (ankiety wśród mieszkańców i przedsiębiorców). Na tej podstawie została stworzona baza danych inwentaryzacyjnych CO₂, opracowano dokument strategiczne: „Plan

Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zelów na lata 2016-2020”, a także przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania tego opracowania na środowisko.

Na podstawie przeprowadzonej Inwentaryzacji Dwutlenku Węgla na terenie Gminy Zelów emisja CO₂ w roku 2015 wyniosła 106.881,8 MgCO₂/rok, udział odnawialnych źródeł energii wyniósł 13.113,7MWh/rok, a zużycie energii finalnej 308.456,6 MWh/rok.

Do 2020 roku po zrealizowaniu Planu działań na rzecz gospodarki niskoemisyjnej samorząd rocznie zaoszczędzi 29.987,96 MWh/rok energii, co stanowi zmniejszenie o 9,72% energii w stosunku do roku 2015. Emisja dwutlenku węgla zostanie zmniejszona o 13.760,63 MgCO₂/rok, jest to redukcja o 12,87% w odniesieniu do roku bazowego. Zaś udział odnawialnych źródeł energii zwiększy się o 1.638,61 MWh/rok, co stanowi 12,50% wzrostu w stosunku do roku 2015.

Jednostka samorządu terytorialnego Zelów osiągnie następującą wskaźniki w aspekcie dwutlenku węgla:

- zużycie energii finalnej w 2020 roku – 278.468,64 MWh/rok,
- emisja CO₂ – 93.121,17 MgCO₂/rok,
- udział OZE zwiększy się i wyniesie – 14.752,31 MWh/rok.

Dodatkowo, w aspekcie rozwijania udziału odnawialnych źródeł energii wyliczono, iż udział OZE w 2020 roku w stosunku procentowym do zużycia energii finalnej z roku 2015 będzie wynosił 4,78%, zaś udział OZE w 2015 roku w stosunku do zużycia energii końcowej w 2015 roku wynosi 4,25%. W związku z powyższym udział odnawialnych źródeł energii w porównaniu z 2015 rokiem a 2020 rokiem zwiększy się o 0,53%.

PGN dla Gminy Zelów zawiera szereg planowanych działań dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie corocznych oszczędności energii, zwiększenia udziału produkcji energii z OZE oraz redukcji emisje CO₂ do atmosfery. W ramach planowanych inwestycji zakończono realizację zadania pn.: „Wykonanie projektu technicznego mostu na rzece Chrzęstawce”¹¹, ponadto realizowane jest obecnie

zadanie pn.: „Budowa Sali gimnastycznej przy SP Nr 2 w Zelowie” (zakończenie realizacji zadania – 2018 r.). W zakresie działań ujętych w PGN rozpoczęto procedurę przetargową na realizację zadania pn.: „Wykonanie drogi w Łobudzicach działka nr 224. Równocześnie została opracowana dokumentacja projektowa na inwestycje: Remont drogi we wsi Pożdżenice, Budowa drogi w miejscowości Kolonia Łobudzice, Rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych w Zelowie i gminie Zelów- II etap, Termomodernizacja PS Nr 4. Z uwagi na ograniczone środki finansowe jakimi dysponuje Gmina Zelów, dalsze działania ujęte w PGN będą sukcesywnie realizowane po osiągnięciu możliwości ich sfinansowania.

9. Polityka społeczna

a) Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

W Gminie Zelów całością zagadnień dotyczących pomocy społecznej, której celem jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, możliwości i zasoby zajmuje się powołany do tego Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie. Ośrodek realizuje swoje działania głównie w oparciu o ustawy: o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, o ustanowieniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, o pomocy w wychowywaniu dzieci, o Karcie Dużej Rodziny oraz uchwałą w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Miejsko Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej powierzone zostało zadanie opracowania, koordynacji oraz monitorowania strategii i gminnych programów, takich jak:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zelów na lata 2016-2020.

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zelów na lata 2016-2018.
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zelów na lata 2018-2020

Corocznie do 31 marca każdego roku z realizacji tych zadań Ośrodek przedkłada Burmistrzowi i Radzie Miejskiej szczegółowe sprawozdanie z realizacji strategii i programów oparte na informacjach uzyskanych od realizatorów .

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zelów jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, poprzez wyznaczenie celów strategicznych, celów szczegółowych i działań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców Gminy Zelów w oparciu o rzetelną diagnozę stanu problemów społecznych i potrzeb z Gminie Zelów na dzień 31 grudnia 2014r.

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XIII/128/2015 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 29 grudnia 2015 roku zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Realizację strategii przewidziano na okres 5 lat tj. na lata 2016-2020. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania strategii powierzono Burmistrzowi Zelowa, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację powierzono Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zelowie. Głównymi adresatami i podmiotami strategii są mieszkańcy Gminy Zelów.

W realizację działań ujętych w strategii zaangażowane są gminne organizacje pozarządowe, a w szczególności:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Filia Powiatowego Urzędu Pracy w Zelowie.
4. Komisariat Policji w Zelowie.
5. Rada Miejska z Zelowie.
6. Dom Kultury w Zelowie.

7. Stowarzyszenie Dobroczynne „RAZEM”.
8. Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych.
9. Placówki szkolne.
10. Placówki ochrony zdrowia.
11. Urząd Miejski w Zelowie.
12. Biblioteka Publiczna w Zelowie.
13. Stowarzyszenie i inne organizacje pozarządowe.

Każdego roku prowadzona jest analiza realizacji założonych celów w strategii.

Realizując ustawę o pomocy społecznej Ośrodek w 2018r. udzielił pomocy i wsparcia 1114 osobom, co stanowiło 7,5% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 94 osoby. Najczęstszą przyczyną trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną była długotrwała choroba, ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. Świadczenia przyznano 713 rodzinom (1527 osób w rodzinach) .

Świadczenia z pomocy społecznej dzielą się na pieniężne i niepieniężne.

1) Świadczeniami pieniężnymi łącznie objęto 634 rodziny (1385 osób).

Wyplacono następujące świadczenia :

- Zasiłek stały dla 127 osób na kwotę 608.481,82 zł (1231 świadczeń).
- Zasiłek okresowy dla 190 osób na kwotę 243.624,77 zł (696 świadczeń).
- Zasiłek celowy dla 566 osób na kwotę 354.622,00 zł (w tym niezależnie od dochodu

- zasiłek celowy specjalny dla 138 osób na kwotę 51.440 zł).

- Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd dla 36 osób na kwotę 149.071,96 zł.

2) Świadczeniami niepieniężnymi łącznie objęto 360 rodzin (991 osób).

- Istotną pozycją jest zapewnienie dzieciom oraz osobom dorosłym darmowego posiłku. Ogółem posiłek przyznano 472 osobom w tym dla 340 dzieci na kwotę 279.546,00 zł. Pomoc w formie posiłku wspomagana jest głównie przez wieloletni program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego posiłkiem objęto 420 osób w tym 335 dzieci na kwotę 256.535,00 zł.

OPS prowadzi Punkt Żywienia, w którym przygotowywane są posiłki dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Łobudzicach i Nr 2 w Zelowie oraz dla dorosłych klientów Ośrodka. Średnio dziennie z posiłków korzysta 196 osób.

- Kolejną formą świadczenia niepieniężnego jest odpłatność gminy za pobyt osób umieszczonych w domach pomocy społecznej. W 2018 r. w DPS przebywało 37 osób. Osobom tym udzielono świadczeń na kwotę 953.952,35 zł (389 świadczeń).
- Wsparcie w formie schronienia udzielono 7 osobom na kwotę 16.140,00 zł (740 świadczeń).

Inne rodzaje pomocy i wsparcia.

1) Ośrodek oprócz świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych z pomocy społecznej udziela również świadczeń skierowanych do rodzin.

- Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych wraz z jednorazowym zasiłkiem z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono na kwotę 2.334.096,46 zł (20.316 świadczeń).
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - wypłacono 130 dodatków jednorazowych na kwotę 130.000,00 zł.

- Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla 102 osób uprawnionych na kwotę 433.151,45 zł (1074 świadczenia).
- Świadczenia wychowawcze 500+ wypłacono dla 1125 rodzin na kwotę 9.895.794,90 zł (19.867 świadczeń).
- W ramach programu „Dobry Start” 300+ wypłacono świadczenia dla 1776 dzieci na kwotę 532.800,00 zł.

2) Kolejną grupę stanowią świadczenia i formy wsparcia kierowane do osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów .

- Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono dla 437 osób na kwotę 765.589,06 zł (4841 świadczeń).
- Specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono dla 22 osób na kwotę 115.877,06 zł (220 świadczeń).
- Świadczenie pielęgnacyjne wypłacono dla 52 osób na kwotę 882.540,10 zł (598 świadczeń).

3) Zasiłek dla opiekuna wypłacono dla 12 opiekunów na kwotę 74.480,00zł (139 świadczeń).

Usługi pomocy społecznej.

W Ośrodku działa sekcja usług opiekuńczych , która świadczy usługi opiekuńcze kierowane do osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności. W 2018 r. usługami opiekuńczymi objęto 57 osób. Usługi opiekuńcze świadczy 8 opiekunek.

Praca socjalna.

Praca socjalna stanowi podstawową formę wsparcia jaką oferują pracownicy socjalni zatrudnieni w OPS osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym m.in. bezrobotnym, osobom przeżywającym trudności itp. W 2018 r. wsparciem w postaci pracy socjalnej objęto 327 rodzin, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 19 rodzin. Jednym z podstawowych narzędzi pracownika socjalnego

jest kontrakt socjalny. Zawarto 18 kontraktów socjalnych i objęto nim 18 osób. Projektem socjalnym objęto 12 osób.

Kadra

Na dzień 31 grudnia 2018 r. stan zatrudnienia w OPS wyniósł 43 osoby. Kadre jednostki stanowi Kierownik Ośrodka i Z-ca Kierownika. Pracownicy socjalni to osoby posiadające wykształcenie w zawodzie pracownika socjalnego określone w art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej. OPS zatrudnia 8 pracowników socjalnych i spełnia wymóg ustawy zatrudnienia 1 pracownik na 2000 mieszkańców. Pozostali pracownicy to: kierownik sekcji świadczeń rodzinnych, księgowi, kasjer, aspiranci pracy socjalnej, asystent rodziny, pomoc administracyjno-biurowa, opiekunki i pracownicy obsługi.

Środki finansowe na zadania pomocy społecznej.

W 2018 r. na realizację zadań OPS wydatkował kwotę 21.327.196,75 zł. Najwyższe wydatki poniesiono na świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, odpłatność za domy pomocy społecznej oraz na wypłatę zasiłków stałych. Natomiast w rozdziałach „zasiłek i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe” oraz „pomoc państwa w zakresie dożywiania” obserwuje się tendencję spadkową.

Przemoc.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi m.in. pracownicy Ośrodka i prowadzą jego obsługę. W 2018 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu oraz powołano 38 grup roboczych. W 2018 r. do Zespołu wpłynęło 18 Niebieskich Kart -A. Łącznie pracą Zespołu objęto 52 rodziny. Zespół skierował 4 wnioski do MKRPA oraz 2 wnioski do sądu o wgląd w sytuację dziecka.

Aktywność projektowo- konkursowa.

W 2018 r. OPS realizował projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, brał udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz realizował program osłonowy.

- Projekt „Akademia Zdrowej Rodziny” współfinansowany ze środków EFS w ramach Poddziałania IX.2.1 „usługi społeczne i zdrowotne” RPO Wł na lata 2014-2020 dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wydatkowano kwotę 56.813,61 zł.
- Projekt w partnerstwie „Centrum Usług Społecznych dla Powiatu Bełchatowskiego” współfinansowany ze środków EFS w ramach RPO Wł na lata 2014-2020 dla osób niesamodzielnych z terenu miasta i gminy Żelów .Wydatkowano kwotę 65.793,21 zł.
- Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Pozyskano środki od wojewody w kwocie 268.408,00 zł, które przeznaczono na dożywianie dzieci i osób dorosłych. Łącznie dożywianiem objęto 1128 osób.
- Program „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2018”. Pozyskano środki finansowe w kwocie 22.320,00 zł na zatrudnienie asystenta rodziny.
- Program „Opieka 75+” – edycja 2018 pomoc w formie usług opiekuńczych. Pozyskano środki w kwocie 30.117,00 zł na zatrudnienie 1 opiekunki.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 wydano skierowania dla 1255 osób na bezpłatną żywność do Fundacji „Poranek” z Tomaszowa Maz. zajmującej się dystrybucją paczek żywnościowych. W 2018r. wydano 62,75 tony żywności o wartości 322.840.00 zł.

Współpraca MOPS-u z organizacjami pozarządowymi.

W 2018 r. Ośrodek współpracował z wieloma organizacjami pozarządowymi na rzecz najuboższych mieszkańców gminy.

- Fundacja „Poranek” z Tomaszowa Maz. zajmowała się dystrybucją paczek żywnościowych dla mieszkańców naszej gminy.
- Stowarzyszenie Dobroczynne „Razem” wspólnie z OPS zorganizowało wieczerzę wigilijną dla 200 osób.

- Stowarzyszenie Zwyczajnie Klub Wolontariatu przy ZSO pomagało w zorganizowaniu wieczerzy wigilijnej.
- Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT w Bełchatowie – zawarto umowę na świadczenie usług w postaci schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy Zelów.
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przystań” w Bełchatowie – realizacja partnerskiego projektu „Centrum Usług Społecznych dla Powiatu Bełchatowskiego”
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych -świątlica środowiskowa „Stokrotka” dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Rekomendacje.

Szczególny nacisk należy położyć na wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem dotkniętych zjawiskami społecznymi takimi jak starzenie się społeczeństwa, ubóstwo, długotrwałe lub ciężkie choroby, niepełnosprawność i bezrobocie. Wobec powyższego rekomenduje się :

- Zabezpieczenie środków finansowych na pobyt osób starszych w domach pomocy społecznej
- Zabezpieczenie wsparcia osobom starszym samotnym oraz niepełnosprawnym poprzez rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
- Tworzenie Ośrodków Wsparcia dziennego dla osób starszych i niesamodzielnych np. dziennego domu pomocy, klubu dla osób niesamodzielnych.
- Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny rodzinom niewydolnym wychowawczo mającego na celu uniknięcie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

- Doskonalenie kompetencji pracowników Ośrodka , w szczególności pracowników socjalnych i asystenta rodziny w celu zapewnienia jak najwyższej jakości świadczonych usług.
- Odejście od dominującej roli pracownika socjalnego w procesie pomocowym na rzecz większej współpracy z klientem pomocy społecznej.

b) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych

Na terenie Gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Walewicach, który jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej prowadzoną przez Gminę Zelów. Dom jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób chorych psychicznie z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które nie wymagają leczenia szpitalnego. Ośrodek wsparcia posiada 60 miejsc statutowych, obecnie jest w domu 69 uczestników. Dom jest czynny od poniedziałku do piątku od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w formie treningów, zajęć, terapii zajęciowej, terapii pedagogicznej, terapii psychologicznej, rehabilitacji oraz rekreacji. Prowadzone są m.in. treningi: funkcjonowania w codziennym życiu (trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny), kulinarny, gospodarowania własnymi środkami finansowymi, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego, umiejętności komunikacji w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej, umiejętności praktycznych (zajęcia z zaradności życiowej). W ramach warsztatów terapii zajęciowej prowadzone są zajęcia krawieckie, rękodzielnicze, zajęcia ogrodniczo- stolarskie oraz plastyczne, z papieroplastyki, teatralne.

Ponadto dla pensjonariuszy SDS prowadzona jest terapia psychologiczna indywidualna i grupowa oraz terapia pedagogiczna oraz terapia ruchowa - rehabilitacja ruchowa (fizykoterapia oraz kinezyterapia) i zajęcia rekreacyjne.

Główne cele funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy to wsparcie społeczne dla osób, które z powodu zaburzeń psychicznych mają poważne trudności w życiu codziennym, a zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. ŚDS zapewnia również dostęp do świadczeń zdrowotnych (do ośrodka dojeżdża raz w miesiącu lekarz psychiatra, lekarz pierwszego kontaktu oraz dwa razy w miesiącu lekarz rehabilitacji, który kierują uczestnika na rehabilitację oraz codzienna pomoc pielęgniarki), wsparcie opiekuńcze, (pomoc przy wykonywaniu czynności dnia codziennego) czy pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Uczestnicy są dowożeni do ośrodka i odwożeni do domu, mają zapewnione śniadanie i jeden ciepły posiłek (obiad) w ramach treningu kulinarnego. Udział podopiecznych w usługach ośrodka bez wątpienia zapobiega izolacji i wykluczeniu społecznemu, a także odciąża rodziny, które mogą podjąć prace zawodową.

ŚDS organizuje dla podopiecznych różnego rodzaju wycieczki (Częstochowa, Ciechocinek, Władysławowo, Grobla, Patyki), turnusy rehabilitacyjne, spacer (grzybobranie), olimpiady, wycieczki rowerowe, zabawy (tłusty czwartek, dzień kobiet, ostatki, andrzejki, uroczyste urodziny uczestników), wystawy (Bibliotecz Publicznej w Zelowie, Domu Kultury w Zelowie, Domu Kultury w Bełchatowie, festyny rękodzieła, Dożynki Gminne, Dni Zelowa), spotkania integracyjne z innymi domami (ŚDS w Drzewocinach, Sędziejowicach) i społecznością lokalną, spotkania świąteczne (Wigilię, Śniadanie Wielkanocne) przez co zapewnia uczestnikom integrację społeczną.

Jednostka współpracuje z rodzinami uczestników i ich opiekunami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zelowie, Szpitalem Wojewódzkim w Bełchatowie, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Bełchatowie, ośrodkami kultury, Powiatowym Urzędem Pracy w Bełchatowie i Zelowie, organami pozarządowymi, placówkami oświaty, kościołami oraz przychodniami zdrowia.

c) Gminny program wspierania rodziny (omówienie programu, wnioski ze sprawozdania)

Gmina Zelów za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zelowie realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Realizowane w tym zakresie zadania mają na celu podejmowanie i rozwój działań wspierających rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych. Wszelka pomoc w takich przypadkach powinna zmierzać do udzielania rodzinie dysfunkcyjnej wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu właściwych postaw rodzicielskich. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ma ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych bądź placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Burmistrz Zelowa składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020, został przyjęty Uchwałą Nr XXXI/325/2017 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 14 grudnia 2017 r. Na on na celu wypracowanie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nad dzieckiem i rodziną w Gminie Zelów. Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

Koordinację i realizację Programu powierzono Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zelowie, który składa Burmistrzowi Zelowa sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny oparte na informacjach uzyskanych przez koordynatora programu od jednostek współdziałających w Programie.

Do zadań Gminy należy również tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów **rodziny**. Asystenci rodziny zatrudnieni przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie korzystają z aktualnych

informacji na temat asystentury zamieszczonych na stronach internetowych, forach, korzystają z różnego rodzaju poradników, publikacji i książek. W sytuacjach trudnych mogą liczyć na porady prawnika, który prowadzi obsługę prawną w Ośrodku, pomoc ze strony pracowników socjalnych i kierownika M-GOPS w Zelowie.

Gmina Zelów tworzy i rozwija systemy opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizuje te zadania poprzez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. -

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie realizując to zadanie w 2018 r. zatrudnił 2 asystentów rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystenci rodziny objęli wsparciem **27 rodzin (68 dzieci)** przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jeden z asystentów rodziny pracował przez 5 miesięcy w ramach projektu unijnego „Akademia Zdrowej Rodziny”. Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych, asystenci rodziny zajmowali się wyłącznie pomocą i pracą w rodzinie. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie poprzez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi prawidłowe wychowywanie dzieci. Pracując z rodzinami o różnych dysfunkcjach asystenci rodzin starali się udzielać im pomocy w celu poprawy ich sytuacji życiowych. Na bieżąco udzielali porad rodzicom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych, problemów wychowawczych z dziećmi oraz problemów socjalnych. Motywowali rodziny do udziału w zajęciach grupowych zarówno dzieci jak i rodziców w celu kształtowania prawidłowych wzorców. Niejednokrotnie uczestniczyli w mediacjach rodzinnych, których celem jest porozumienie w rodzinach oraz poprawa relacji interpersonalnych. W sytuacjach zagrożenia podejmowali działania interwencyjne eliminujące niebezpieczeństwo, które mogłoby szkodzić zdrowiu dzieci i ich rodzin. Udzielali wsparcia dzieciom zwalczając ich trudności szkolne, eliminując fobie oraz zachęcali je do udziału w zajęciach

psychoedukacyjnych. Z rodzicami prowadzili indywidualne konsultacje dzieląc się wiedzą przydatną w prawidłowym wychowywaniu ich dzieci. Na wniosek Sądu czy Kuratora Sądowego sporządzali opinie o rodzinie i jej członkach. Rodziców zachęcali do udziału w różnych projektach, na których mogliby podnosić swoje kwalifikacje zawodowe, zdobywać wiedzę, dzięki której byłiby bardziej zaradni życiowo, mając możliwość wymiany poglądów i doświadczeń z osobami o podobnych problemach, nie czując się odizolowanymi od społeczeństwa. Asystenci rodziny informowali rodziny, z którymi pracują o możliwości skorzystania z bezpłatnych porad specjalistycznych na terenie Zelowa i okolic. Asystenci rodziny ponadto udzielali pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. W ramach wykonywanej pracy systematycznie współpracowali z podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz rodziny, w szczególności współpracę utrzymywali z przedstawicielami instytucji oświatowych, z Urzędem Miejskim, PCPR, Policją, kuratorami, Sądem. Zadaniowy czas pracy służył realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny przedstawiają się następująco:

Wydatkowana kwota ogólna na wynagrodzenia Asystentów Rodziny w 2018r.	72.180,43
Finansowanie z budżetu M-GOPS delegacje (zwrot kosztów dojazdu)	27.167,61 2.685,25
Finansowanie w ramach programu resortowego wspierania rodziny i pieczy zastępczej „Asystent rodziny”	22.320,00
Koordinacja pieczy zastępczej Finansowanie ze środków unijnych w ramach projektu „Akademia Zdrowej Rodziny”	20.007,57

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie realizował w 2018 r. specjalistyczne wsparcie psychologiczne, gdzie psycholog przyjmował w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zelowie, ul. Piotrkowska 12. Psycholog udzielił potrzebującym **51** bezpłatnych porad psychologicznych w tym **14** porad dotyczących przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Zelów specjalistycznym wsparciem na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem objęto poprzez:

- dyżury specjalisty psychoterapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Żeromskiego 28 - dwa razy w tygodniu. Objęto wsparciem **79 osób**.

- dyżury pedagoga w Punkcie Profilaktyczno-Interwencyjnym dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców – dwa razy w tygodniu. Objęto wsparciem **49 osób w tym: 20 dzieci oraz 29 osób dorosłych**

- dyżury prawnika – raz w tygodniu. Objęto wsparciem **52** osoby.

W 2018 r. rodziny korzystały z grup wsparcia, indywidualnego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, grupowego poradnictwa specjalistycznego z zakresu profilaktyki uzależnień w rodzinie, wsparcia towarzyszącego - opieka pedagoga nad dziećmi podczas zajęć rodziców organizowanych w ramach projektu unijnego „Akademia Zdrowej Rodziny” realizowanego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie. Ze wsparcia skorzystało **21** rodzin (**70 osób**). W placówkach szkolnych dzieci, młodzież oraz rodzice mogli korzystać z bezpłatnych porad pedagoga szkolnego.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowywaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą wynikać z braku

odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci, nauka gotowania, sprzątnięcia, utrzymywania higieny osobistej, czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostały zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi. W 2018 r. w ramach tego zadania na terenie Gminy Zelów nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano ani jednej umowy z powodu braku chętnych osób bycia rodziną wspierającą.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Zelów funkcjonowały w 2018 roku **2** placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych przy ul. Kościuszki 41 tj. Świetlica Środowiskowa oraz miejsca krótkoterminowego pobytu DDP w ramach projektu unijnego „Centrum Usług Społecznych dla powiatu bełchatowskiego”. W zajęciach placówek uczestniczyło **22 dzieci**. Placówki te wspierają rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie organizowania czasu wolnego, pokonywaniu trudności szkolnych poprzez pomoc w odrabianiu lekcji oraz zapewniają profesjonalną pomoc psychologa, logopedy, pedagoga, rehabilitanta.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości:

- a) 10% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2018r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie współfinansował pobyt dla **20 dzieci** w pieczy zastępczej na łączną kwotę **229.025,49** zł. 2 dzieci – odpłatność 10% 1 dziecko – odpłatność 30% 17 dzieci – odpłatność 50% Dla większości dzieci był to trzeci i kolejny rok pobytu w placówkach (50% odpłatności).

Poniesione wydatki Gminy Zelów za 2018 r. za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. - Gmina Zelów za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bełchatowskiego (12 dzieci) wydatkowała kwotę – **63.011,75** zł

- Gmina Zelów za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu bełchatowskiego (6 dzieci) wydatkowała kwotę – **158.119,70** zł

-Gmina Zelów za pobyt dzieci umieszczonych w domu dziecka funkcjonującego na terenie powiatu bełchatowskiego (2 dzieci) wydatkowała kwotę – **7.894,04** zł

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

Asystenci rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi M-GOPS w Zelowie monitorują na bieżąco sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

wychowawczych. Ponadto monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem prowadzony jest przez: pedagogów szkolnych, policję, pracowników służby zdrowia, kuratorów sądowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz przedstawicieli innych instytucji, które współdziałają w realizacji programu. Realizatorzy programu po zakończonym roku przekładają sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny koordynatorowi programu. Koordynator na bazie zebranych danych sporządza i przedkłada Burmistrzowi Zelowa sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zelów.

Świadczenie pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.

W 2018 r. M-GOPS w Zelowie wypłacił świadczenia pieniężne dla **1056 osób** (713 rodzin) m.in. :

- ✓ z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – **142 rodzinom** (503 osobom w tych rodzinach) w tym:
- ✓ rodzina niepełna – **56 rodzinom** (203 osobom w tych rodzinach) na kwotę **87.253,53 zł**
- ✓ rodzina wielodzietna - **36 rodzinom** (203 osobom w tych rodzinach) na kwotę **110.843,34 zł**
- ✓ przemoc w rodzinie – **26 rodzinom** (56 osobom w tych rodzinach) na kwotę **37.596,00 zł**
- ✓ alkoholizm – **58 rodzinom** (79 osobom w tych rodzinach) na kwotę **265.939,17 zł**
- ✓ narkomania – **4 rodzinom** (6 osobom w tych rodzinach) na kwotę **2.963,00 zł**
- ✓ zasiłki rodzinne **13.758** świadczeń na kwotę **1.575.312,58 zł**

- ✓ dodatek z tytułu urodzenia dziecka: **96** świadczeń na kwotę **70.947,20** zł.
- ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – **130 świadczeń na** kwotę **130.000,**
- ✓ dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka: **576** świadczeń na kwotę **114.128,34** zł.
- ✓ dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej: **1971** świadczeń na kwotę **182.912,24** zł
- ✓ dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: **812** świadczeń na kwotę **89.289,96** zł
- ✓ dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego: **784** świadczeń na kwotę **79.217,08** zł
- ✓ dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: **1291** świadczeń na kwotę **89.641,24** zł
- ✓ świadczenie z funduszu alimentacyjnego: **1074** świadczenia na kwotę **433.151,45** zł.
- ✓ świadczenia wychowawcze: **19867** świadczeń na kwotę **9.895.794,90** zł
- ✓ jednorazowe świadczenie „Dobry Start”: **1775** świadczeń na kwotę **532.800,00** zł
- ✓ świadczenie pielęgnacyjne : **589** świadczeń na kwotę **882.540,00** zł
- ✓ zasiłki pielęgnacyjne: **4841** świadczeń na kwotę **765.589,06** zł

Realizacja programu dożywiania

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie realizował w 2018 r. rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Koszt programu w 2018 r. wyniósł ogółem **469.208,00** zł (w tym środki własne 200.800,00 zł, dotacja 268.408,00zł). Rzeczywista liczba osób objętych w/w programem – **1128 osób**.

- Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy w formie posiłku **259 rodzin** (816 osób)
- Na terenie przedszkoli i szkół dla dzieci w wieku przedszkolnym – **47 dzieci**
- Posiłki na terenie szkół dla dzieci w wieku szkolnym – **288 dzieci**
- Posiłki w Punkcie Żywienia M-GOPS w Zelowie dla **93 dorosłych**
- Zasiłku celowego na żywność dla **378 rodzin** (830 osób na kwotę 212.673,00 zł)

W 2018 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie objął pracą socjalną **317** rodzin (669 osób) w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej **19 rodzin** (33 osoby w tych rodzinach).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie w 2018 roku dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej przygotował **80** paczek świątecznych ze słodyczami, które wydano **77** rodzinom przed Świątami Bożego Narodzenia. Koszt paczki świątecznej wynosił 64,35 zł.

Ośrodek w 2018 wydał dla **1255 osób** skierowania na bezpłatną żywność do Fundacji Poranek z Tomaszowa Mazowieckiego, która zajmuje się dystrybucją bezpłatnej żywności. Łącznie wydano mieszkańcom naszej gminy **62,75** ton żywności na kwotę **322.840,00** zł. Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny M-GOPS w Zelowie dla rodzin wielodzietnych posiadających przynajmniej 3 dzieci wydaje Kartę Dużej Rodziny. Do tej pory wydano **668** Kart Dużej Rodziny dla **130 rodzin** (w tym dla 420 dzieci oraz 248 dla rodziców). W 2018 r. wydano **149** Kart Dużej Rodziny dla **23 rodzin** (w tym dla 96 dzieci oraz 53 dla rodziców). Ponadto Urząd Miejski w Zelowie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielił wsparcia w postaci:

- stypendium szkolnego dla **346 uczniów i 7 studentów** na kwotę **379.125,14** zł

- wyprawki szkolnej dla **2 uczniów** na kwotę **510,10** zł - zasiłków szkolnych dla **14 uczniów** na kwotę **7440,00** zł

Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

Na terenie Gminy Zelów funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi 16 przedstawicieli instytucji działających na rzecz rodzin z terenu miasta i gminy Zelów. W 2018 r. odbyły się **4** posiedzenia całego Zespołu oraz **38** posiedzeń grup roboczych. Założono w 2018 roku **18** Niebieskich Kart (17 Niebieskich Kart założył Komisariat Policji w Zelowie, 1 Niebieską Kartę założył Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie). Łącznie w 2018 roku zakończona została procedura Niebieskich Kart w 24 rodzinach. Na dzień 31.12.2018 r. Zespół Interdyscyplinarny posiadał 52 aktywne Niebieskie Karty „A”. W 2018 roku z ramienia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skierowano 8 osób z wnioskiem do MKRPA celem podjęcia dobrowolnego leczenia. W związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie skierowano 2 wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego w Bełchatowie. Ponadto placówki oświatowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkty Konsultacyjne udzielili różnego rodzaju wsparcia ofiarom jak i sprawcom przemocy w rodzinie poprzez pogadanki, prelekcje, grupę wsparcia, warsztaty grupowe, indywidualne poradnictwo.

Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w stosunku do swoich dzieci potrzebujących pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywaniu trudności szkolnych, zaburzeń zachowań. Dużą rolę w naszej Gminie pełnią placówki oświatowe, kultury które organizują szereg zajęć pozaszkolnych i wychowawczych z bogatą ofertą organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, m.in. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Zelowie, Szkoła

Podstawowa w Kociszewie, Dom Kultury w Zelowie, Biblioteka Publiczna w Zelowie, ZSO w Zelowie i wiele innych. Zajęcia promowały zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży, zapobiegały spożywaniu alkoholu oraz używaniu środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież. W ramach zadania zorganizowane zostały m.in.:

- Zajęcia sportowe i rekreacyjno-sportowe z koszykówki, piłki nożnej, siatkówki, wyjazdy na basen, obozy letnie, półkolonie zimowe i letnie, biwaki, spotkania drużyn harcerskich, rajdy rowerowe, wycieczki edukacyjno-krajoznawcze.
- Zajęcia artystyczne, taneczne, teatralne, muzyczne, zajęcia warsztatowe, pikniki orgiami, pikniki rodzinne.
- Wyjazdy do kina i teatru.
- Turnieje : tenisa stołowego i warcabów.

Działaniami w/w objęto **1594 dzieci**.

Potrzeby związane z realizacją zadań na 2019 rok.

- 1.** Zabezpieczanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny: 1 etat x 12 miesięcy – **53.580,00 zł**.
- 2.** Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych , domu dziecka – **260.000,00 zł**
- 3.** Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych, asystentów rodziny zajmujących się pracą z rodziną – **3.000,00 zł**.
- 4.** Istnieje potrzeba dalszego funkcjonowania Świetlicy Środowiskowej, miejsc krótkookresowych DDP, Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowymi i Ofiar Przemocy w Rodzinie, Punktu Profilaktyczno-Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców, Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podsumowanie.

Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny starają się poprawić sytuację życiową dziecka i rodziny poprzez systemy monitorowania przez odpowiednie służby i pracę na rzecz zwiększania poczucia bezpieczeństwa rodzin, wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania właściwych postaw rodzicielskich oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dziecka w ramach swoich kompetencji.

d) Program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych (diagnoza problemów, działania, efekty, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych)

Informacji na temat skali i charakteru problemów społecznych, w tym problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków, dostarczają przeprowadzane badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Żelów oraz dane uzyskane od podmiotów, działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Ostatnie badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Żelów przeprowadzone zostały w 2015 r. i dotyczyły grup - 150 osób dorosłych, 100 uczniów szkoły podstawowej, 103 uczniów gimnazjum, 97 uczniów szkoły średniej, 20 sprzedawców napojów alkoholowych. Na podstawie zebranych informacji opracowana została *Diagnoza lokalnych problemów i zagrożeń społecznych na terenie Gminy Żelów*, z której wynika, że jedne z najpoważniejszych problemów występujących na terenie gminy, to spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież oraz uzależnienie od alkoholu. Ponadto za jedne z istotniejszych zagrożeń w gminie uznano: zażywanie narkotyków oraz dopalaczy przez dzieci i młodzież, problem narkomanii, przemoc szkolną, przemoc w rodzinie, kolejne ubóstwo oraz bezrobocie. Najniżej w hierarchii usytuowano problemy ze zdrowiem psychicznym mieszkańców.

Weryfikacja, zarówno zebranego materiału badawczego, jak i danych uzyskanych od podmiotów realizujących politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy, umożliwiły rozpoznanie sytuacji

mieszkańców, ich obaw, poglądów, rozeznanie w sytuacji lokalnej, a także zapoznanie się z problemami uczniów, ich sytuacją szkolną oraz domową, poczuciem bezpieczeństwa i zagrożeniami związanymi z różnego rodzaju uzależnieniami.

Zdobyte informacje wykorzystane zostały do sformułowania wniosków, które posłużyły m.in. do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020. Są one dzięki temu, dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedzią na problemy społeczne związane ze spożywaniem alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych z uwzględnieniem środowiskowej specyfiki.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. przyjęty został Uchwałą Nr XXXI/326/2017 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 14 grudnia 2017 roku. Jego koordynowanie powierzone zostało przewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie.

Program stanowił integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 w Gminie Zelów i realizowany był w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Zadania ujęte w Programie obejmowały następujące obszary:

- 1) zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2)** udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3)** prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Adresatami Programu byli wszyscy mieszkańcy Gminy Zelów, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące ryzykownie i szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

Finansowanie realizacji zadań ujętych w Programie w głównej mierze dokonywane było w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych funduszy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie powołana została zgodnie z dyspozycją art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2018 r. Komisja działała na mocy Zarządzenia nr 69.2015 Burmistrza Zelowa z dnia 15 października 2015 r.

Do głównych zadań realizowanych przez Komisję należało prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych.
7. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
8. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W 2018 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 37 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zorganizowanych zostało 15 posiedzeń Komisji, a do osób zobowiązanych do leczenia odwykowego skierowano 113 zaproszeń do udziału w rozmowach podczas posiedzeń. Na zaproszenia Komisji zgłosiły się 24 osoby, z którymi przeprowadzono 43 rozmowy motywujące do poddania się terapii. Na

posiedzenia zapraszani byli też członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym – zgłosiło się 14 osób.

Na badanie psychiatryczno-psychologiczne w celu uzyskania opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego skierowanych zostało 25 osób, a do Sądu Rejonowego w Bełchatowie skierowane zostały 22 wnioski o zastosowanie wobec osób nadużywających alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Upoważnieni członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili także działania kontrolne w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Żelów. W 2018 r. kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeprowadzone zostały 2 razy, skontrolowano łącznie 31 punktów sprzedaży.

Warto odnotować, że osoby z problemami rodzinnymi dotyczącymi m.in. alkoholizmu, przemocy w rodzinie, narkomanii mają możliwość skorzystania na terenie Gminy Żelów z bezpłatnej pomocy oferowanej przez Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców.

W 2018 roku do Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie zgłosiło się 79 osób, z którymi certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień przeprowadził 369 konsultacji. W Punkcie udzielono też 52 bezpłatnych porad prawnych.

Do Punktu Profilaktyczno-Interwencyjnego dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców zgłosiło się 49 osób, w tym 20 dzieci i 29 dorosłych, z którymi pedagog przeprowadził 1050 konsultacji. W ramach działalności Punktu prowadzone też były grupowe zajęcia psychoedukacyjne z elementami socjoterapii dla dzieci (3 grupy dzieci), warsztaty dla rodziców, a także zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy dla dzieci, młodzieży i rodziców organizowane w placówkach oświatowych.

e) Program przeciwdziałania narkomanii (diagnoza, działania, efekty)

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2020 przyjęty został Uchwałą Nr XXXI/327/2017 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 14 grudnia 2017 roku. Jego koordynowanie powierzono przewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie.

Program jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 w Gminie Zelów i realizowany jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Zadania ujęte w Programie obejmują następujące obszary:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Zelów, a w szczególności następujące grupy osób:

4. Dzieci i młodzież szkolna.
5. Osoby uzależnione i współuzależnione od narkotyków.
6. Rodziny oraz najbliższe otoczenie osób zażywających narkotyki.
7. Grupy zawodowe zajmujące się przeciwdziałaniem narkomanii.

Finansowanie realizacji zadań ujętych w Programie w głównej mierze dokonywane jest w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych funduszy.

Celem głównym Programu jest ograniczenie używania przez mieszkańców Gminy Zelów narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z narkomanią.

f) Program współpracy z organizacjami pozarządowymi (priorytety, plan, liczba organizacji korzystających, rekomendacje)

Współpraca Gminy Zelów z organizacjami pozarządowymi dotyczy realizacji zadań publicznych, określonych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy. Na rok 2018 jako priorytetowe zostały określone zadania dotyczące:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 2) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ochrony i promocji zdrowia;
- 4) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 5) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;

- 6) turystyki i krajoznawstwa;
- 7) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 8) promocji i organizacji wolontariatu;
- 9) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 10) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy w sferze zadań publicznych.

Lista zadań wymienionych powyżej informuje partnerów Programu o podstawowych, priorytetowych kierunkach działań w roku 2018. Nie stanowi ona jednak jedynego kryterium podjęcia współpracy. Do pozostałych należą: wiarygodność, wykazana efektywność i skuteczność w realizacji założonych celów, rekomendacje od innych współpracujących oraz posiadane zasoby.

Zgodnie z uchwałą nr XXX/309/2017 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Zelów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku Referat Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Zelowie zrealizował następujące zadania i osiągnął opisane poniżej wskaźniki:

1. Ogłoszony został jeden konkurs ofert na realizację zadań publicznych.
2. W 2018 roku 13 organizacji pozarządowych podjęło się we współpracy z Gminą Zelów realizacji zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.
3. Gmina Zelów w 2018 roku zawarła 18 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w ramach otwartego konkursu ofert, w tym 1 umowę na realizację zadania publicznego na podstawie oferty złożonej w trybie uproszczonym z Oddziałem Rejonowym Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Zelowie.

- z zakresu ochrony i promocji zdrowia: Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych na „Prowadzenie świetlicy środowiskowej „Stokrotka”, Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Jutrzenka” na zadanie „W strefie trzeźwości” – integracja społeczna środowiska abstynenckiego oraz kształtowanie postaw trzeźw ościowych wśród mieszkańców gminy Zelów, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Zelowie na zadanie „Rehabilitacja osób w starszym wieku, niepełnosprawnych i poprawa jakości życia”.

- z zakresu działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży: Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych na zorganizowanie „Wakacyjnych Spotkań Integracyjnych półkolonie 2018” , Stowarzyszenie Czechów w Polsce na zadanie „Kolorart – kolorowa integracja”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kusy” przy Gimnazjum w Łobudzicach na zadanie „Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Zelów w czasie ferii zimowych 2018 r. pn. „Aktywnie i zdrowo spędzam ferie”, Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” na zadania „Wakacje w szkole”, Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkole „Nasza szkoła” na zorganizowanie „Półkolonii „Ekologiczne wakacje”.

- z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: Stowarzyszenie Dobroczynne „RAZEM” na Zorganizowanie Kolacji Wigilijnej dla osób starszych i samotnych z terenu Gminy Zelów oraz podopiecznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

- z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej: Uczniowski Klub Sportowy „Czwórka” na Szkolenie oraz organizacja i udział w imprezach sportowo-rekreacyjnych, Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” na „Wspieranie szkolenia dzieci i młodzieży; zorganizowanie turnieju piłki nożnej, zawodów sportowo-rekreacyjnych, zorganizowanie dowozu na zawody”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kusy” przy Gimnazjum w Łobudzicach na „Prowadzenie szkoleń dla dzieci i młodzieży w sekcjach tenisa stołowego i piłki nożnej oraz udział w zawodach”, Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „KU CHWALE –

BASKETBALL ZELÓW” na „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej z zakresu różnych dyscyplin sportowych”, Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy na „Zorganizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych dla młodzieży szkolnej”, Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy na „Czwartki lekkoatletyczne”, Zelowski Klub Sportowy „Włókniarz” na „Prowadzenie sekcji piłki nożnej i udział w rozgrywkach ligowych PZPN-u”, Fundacja Rozwoju Gminy Zelów na zadanie „Sport i aktywność w każdym wieku”, Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy na „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej z zakresu różnych dyscyplin sportowych”.

Łącznie na realizację powyższych zdań wykorzystano kwotę 415 303,80 zł.

10. Ochrona zdrowia

Gmina Zelów jest podmiotem tworzącym jednego podmiotu leczniczego – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Zelowie z filią w Wygiełzowie. Liczba pacjentek i pacjentów 2018 r., korzystających z tych podmiotów wynosiła 10 158, a liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych 67 299.

W gminie w roku 2018 funkcjonowało 5 aptek.

1. Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022

Dla Gminy Zelów Uchwałą Rady Miasta nr XXXI/328/2017 z dnia 14.12.2017 r. został przyjęty Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022. Program wyznacza priorytety i kierunki działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców.

Priorytety Programu:

1. Wspieranie rodzicielstwa i pierwszych lat życia.
2. Promocja zdrowia psychicznego w szkołach.
3. Wspierania zdrowia psychicznego u osób w podeszłym wieku.
4. Zapobieganie przemocy i szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych.

Podmiotami realizującymi powyższe zadania są:

- Urząd Miejski w Zelowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zelowie,

- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie,
- Placówki Oświatowe z terenu gminy Zelów,
- Komisariat Policji w Zelowie,
- Dom Kultury w Zelowie
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Zelowie i inne organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy Zelów
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Walewicach

2. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020

Narodowy Program Zdrowia 2016-2020 to działania w obszarze zdrowia publicznego realizowane w oparciu o Ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U.1916), mające na celu: wydłużenie życia Polaków, poprawę jakości ich życia związanej ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz.U.1492) cele operacyjne Programu obejmują:

- Poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.
- Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zrachowaniami ryzykownymi.
- Profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa.
- Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.
- Promocję zdrowego i aktywnego starzenia się.
- Poprawę zdrowia prokreacyjnego.

W Gminie Zelów zadania Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 były realizowane przez:

-Urząd Miejski w Zelowie

-Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

-Przedszkole Samorządowe nr 1 w Zelowie

-Przedszkole Samorządowe nr 4 w Zelowie

-Szkoła Podstawowa nr 2 w Zelowie

- Szkoła Podstawowa nr 4 w Zelowie
- Szkoła Podstawowa w Bujnach Szlacheckich
- Szkoła Podstawowa w Łobudzicach
- Szkoła Podstawowa w Wygiełzowie
- Szkoła Podstawowa w Kociszewie
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zelowie

11. Edukacja, kultura, sport

Edukacja

W Gminie Zelów funkcjonuje 7 szkół podstawowych. Przy 5-u szkołach podstawowych prowadzone są oddziały przedszkolne, natomiast przy 3 szkołach wiejskich prowadzone są punkty przedszkolne dla 3-5 latków. Dwie z w/w szkół podstawowych powstały w ramach reformy oświaty z przekształcenia gimnazjów i do 2018/2019 r. szk. prowadzone są w nich oddziały gimnazjalne. Gmina Zelów na mocy porozumienia ze Starostwem Bełchatowskim prowadzi również Liceum Ogólnokształcące, które funkcjonuje w strukturze Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zelowie. Gmina Zelów jest też organem prowadzącym dla 2 przedszkoli samorządowych. Przy Szkole Podstawowej nr 2 w Zelowie funkcjonowały oddziały integracyjne.

Wydatki Gminy na oświatę w 2018 r. wynosiły 17 368 381,51 zł, w tym wydatki poniesione na szkoły to 14 250 511,19 zł, na utrzymanie przedszkoli publicznych – 2 106 901,77 zł, natomiast dotacja przekazana dla przedszkoli niepublicznych wyniosła 1 010 968,55 zł.

Część wydatków w wysokości 11 358 175 zł (65,29 %) pokryte zostało z subwencji oświatowej przekazanej z budżetu państwa, 986 577,04 zł stanowią otrzymane dotacje celowe, 251 875,50 zł stanowiły wpłaty rodziców za wyżywienie i pobyt dzieci przebywających w przedszkolu powyżej 5 godzin dziennie, 283 356,00 zł wpłaty dzieci za korzystanie z obiadów w szkołach, kwotę 88 867,61 zł stanowiły pozostałe dochody.

W szkołach i przedszkolach zatrudniono 154,72 nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty), w tym 7,6 etatu nauczycieli stażystów, 11,11 etatu nauczycieli kontraktowych, 23,73 etatu nauczycieli mianowanych, 112,28 etatu nauczycieli dyplomowanych.

W przeliczeniu na jednego ucznia, wydatki na poszczególne szkoły z budżetu gminy kształtowały się następująco:

- Szkoła Podstawowa nr 2 (289 uczniów)– 8 080,54.zł
- Szkoła Podstawowa nr 4 (347 uczniów) – 7 522,84 zł
- Szkoła Podstawowa w Kociszewie (101 uczniów) – 12 023,68 zł
- Szkoła Podstawowa w Bujnach Szlacheckich (153 uczniów) – 8 659,93zł
- Szkoła Podstawowa w Łobudzicach (94 uczniów) – 14 650,03 zł
- Szkoła Podstawowa w Wygiełzowie (164 uczniów) – 9 977,66 zł
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zelowie (SP 1 i LO) (363 uczniów) - 8 447,67zł

Przedszkola

W 2018 r. funkcjonowały 2 przedszkola publiczne, w tym 1 przedszkole z oddziałami integracyjnymi. Do gminnych przedszkoli uczęszczało 200 dzieci, w tym 97 dziewcząt i 103 chłopców. Do przedszkoli uczęszczały dzieci z następujących roczników:

- rocznik 2012 – 67 dzieci, w tym 35 dziewcząt i 32 chłopców
- rocznik 2013 – 44 dzieci, w tym 22 dziewcząt i 22 chłopców
- rocznik 2014 – 51 dzieci, w tym 23 dziewcząt i 28 chłopców
- rocznik 2015 – 37 dzieci, w tym 16 dziewcząt i 21 chłopców
- rocznik 2016 – 1 dziecko, w tym 1 dziewczynka

Ponadto, funkcjonowały trzy punkty przedszkolne, do których uczęszczało 48 dzieci w wieku 3-5 lat.

W gminie funkcjonowały również 2 przedszkola niepubliczne oraz niepubliczny klub dziecięcy. Do przedszkoli uczęszczało 166 dzieci. Do klubu dziecięcego na 16 miejsc wykorzystanych było 15.

Pomoc materialna dla uczniów

Stypendia za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe wypłacono na kwotę **10 700,00 zł** dla 110 uczniów, w tym:

- w Szkole Podstawowej w Bujnach Szlacheckich dla 9 uczniów na kwotę 690,00 zł
- w Szkole Podstawowej w Kociszewie dla 5 uczniów na kwotę 580,00 zł
- w Szkole Podstawowej Nr 4 w Zelowie dla 9 uczniów na kwotę 1 860,00 zł
- w Szkole Podstawowej Nr 2 w Zelowie dla 27 uczniów na kwotę 1 520,00 zł
- w Szkole Podstawowej w Wygiełzowie dla 16 uczniów na kwotę 760,00 zł
- w Gimnazjum w Łobudzicach dla 7 uczniów na kwotę 1 500,00 zł
- w ZSO w Zelowie dla 37 uczniów na kwotę 3 790,00 zł

Wyplacono również wyprawkę szkolną dla 1 ucznia naszej szkoły na kwotę 218,90 zł i dla 1 ucznia ZSP w Zelowie na kwotę 291,20 zł.

Decyzją Wojewody Łódzkiego otrzymano dotację celową na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w wysokości 315 990,00 zł. Stanowi ona 90% kosztów realizacji zadania. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. na stypendia szkolne wykorzystano łącznie kwotę 339 185,14 zł, z tego 305 266,62 zł stanowi kwota dotacji.

Dofinansowanie przyznano ogółem 332 uczniom, w tym 201 uczniom uczęszczającym do szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Zelów:

- 49 uczniom Szkoły Podstawowej Nr 2,
- 35 uczniom Szkoły Podstawowej Nr 4,
- 29 uczniom Szkoły Podstawowej w Wygiełzowie,
- 19 uczniom Szkoły Podstawowej w Kociszewie,
- 15 uczniom Szkoły Podstawowej w Bujnach Szlacheckich,
- 6 uczniom Gimnazjum w Łobudzicach,
- 48 uczniom Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zelowie.

22 osoby, które skorzystały z dofinansowania stanowią uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Zelowie, dla którego organem prowadzącym jest powiat bełchatowski. Pozostałą liczbę, tj. 109 osób stanowią uczniowie szkół ponadpodstawowych, gimnazjów i szkół podstawowych, pobierający naukę poza miejscem zamieszkania.

Zasiłki szkolne przyznano 12 uczniom po 620,00 zł dla każdego – razem 7 440,00 zł, z tego 6 696,00 zł stanowi kwota dotacji.

Łącznie na pomoc materialną dla uczniów wykorzystano 346 625,14 zł, z tego 311 962,62 zł stanowi kwota dotacji.

Stypendium motywacyjne

Gmina Zelów wspiera finansowo zdolną młodzież, przyznając stypendium Gminy Zelów im. Jana Pawła II. Stypendium motywacyjne ma na celu wspierać uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów, którzy mimo trudnych warunków materialnych otrzymują wysokie wyniki w nauce. Ideą programu jest

pomoc młodym i zdolnym ludziom oraz upamiętnienie osoby papieża Jana Pawła II.

W ramach realizacji stypendiów Gminy Zelów im. Jana Pawła II w roku 2018 r. objęliśmy pomocą 30 stypendystów, w tym 17 uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 13 studentów. Wartość pomocy wyniosła **39 940,00 zł.**

Dowóz uczniów do szkół

Gmina Zelów realizuje nałożony na gminę obowiązek dowożenia uczniów do szkół podstawowych i gimnazjów. Dowóz odbywa się na sześciu trasach komunikacji ogólnodostępnej. Przewoźnik wybierany jest w drodze przetargu nieograniczonego. Przewóz dzieci odbywa się pod nadzorem opiekuna, a z otwartej linii szkolnej mogą korzystać również inni mieszkańcy gminy. Rozkład jazdy ułożony jest pod potrzeby uczniów, ale dzięki otwartej linii szkolnej niezmotoryzowani mieszkańcy mają możliwość dojechania do miasta i załatwić sprawę w urzędzie, czy odbyć wizytę u lekarza.

Do szkół podstawowych i gimnazjów w 2018 roku dowożono 455 uczniów. Podpisano 10 umów z rodzicami uczniów niepełnosprawnych na zwrot kosztów dojazdu do szkół. Koszt zakupionych biletów i koszt zwrotu dojazdu uczniów niepełnosprawnych wyniósł **338 296,59 zł.**

Kultura

W Gminie Zelów funkcjonują 2 samorządowe instytucje kultury: Dom Kultury w Zelowie i Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy Zelów.

Dom Kultury w Zelowie był organizatorem następujących wydarzeń w 2018 roku:

Pokaz filmowy: projekcje dwóch filmów – współczesnych dokumentów polskiej kinematografii: FOTOPLASTIKON w reż. Piotra Andriejewa oraz BEKSIŃSCY. ALBUM WIDEOFONICZNY w reż. Marcina Borchardta, zorganizowane w ramach Porozumienia zawartego z Muzeum Kinematografii w Łodzi.

Wystawy: „Słowa istotne o przebaczeniu”, „Słowa istotne o radości”, „Słowa istotne o wolności”, „Słowa istotne ks. Józefa Tischnera”, „Portrety” Mariusza Gosławskiego (malarstwo), „Świat kolorowany” Ady Modzelewskiej (kolorowanki), pokonkursowa „Zapobiegajmy Pożarom” w wykonaniu uczniów szkół Gminy Zelów (różne techniki plastyczne), „Przenikanie” Urszuli Pankowskiej (grafika, rysunek, akwarela), „Decoupage – nasze wariacje” - prace uczniów ZSO w Zelowie, „Piękno papieru” - prace uczniów SP nr 2 w Zelowie (origami), „Rękodzieło” Tamary Tumanowicz (biżuteria, haft, robótki szydełkowe), „Wiejskie klimaty” Joanny Samborskiej (malarstwo na desce), „Mój ulubiony święty” - prace uczniów szkół podstawowych w Zelowie (różne techniki plastyczne), „Historia w zdjęciach zapisana” (fotograficzna), „250. rocznica Konfederacji Barskiej” (historyczna), dwie wystawy zrealizowane w ramach projektu „Przeszłość dla przyszłości” - nawiązujących do historii miasta i lokalnego dziedzictwa kulturowego Gminy Zelów, a także do 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości: „Zapisani w historii Zelowa”, „Dziedzictwo i Pamięć”.

Przeeglądy artystyczne: XIII Przegląd Spektakli Świątecznych i Jasełkowych, XV Gminny Przegląd Teatryków Szkolnych i Pozaszkolnych.

Koncerty: Koncert Kolęd i Pastorałek „Z bliskimi dzielić się życiem” w wykonaniu zespołu Laudate Dominum, Koncert Noworoczny w wykonaniu big bandu „Fabryka Wełny”, koncert z okazji Dnia Kobiet w wykonaniu Joanny Aleksandrowicz z zespołem, koncert „Dziękuję Ci, Mamo” z okazji Dnia Matki w wykonaniu dzieci z Domu Kultury oraz z przedszkoli i szkół Gminy Zelów, koncert z okazji Dnia Edukacji w wykonaniu Pawła Stasiaka, koncert słowno-muzyczny „Dla Niepodległej” w wykonaniu mieszkańców Zelowa i orkiestry dętej.

Prelekcje/spotkania: trzy wernisaże wystaw, jedno zakończenie wystawy, spotkanie edukacyjne uczniów SP nr 2 w Zelowie z twórcą – Joanną Samborską, prelekcja na temat książki Sławoja Kopki „Żołnierze Komendanta. Chłopcy malowani z Zelowa”; Zelowski Jarmark Rękodzieła.

Konkursy: konkurs recytatorski dla dzieci o tematyce przyrodniczej „ŚWIERSZCZYKOWE WIERSZYKI 2018” (eliminacje gminne); konkursy: plastyczny, fotograficzny i na gobelin ekologiczny zorganizowane w ramach projektu „KOLOROWA LOKOMOTYWA 2018” realizowanego we współpracy z Łódzkim Domem Kultury.

Pokazy teatralne: występ grup teatralnych z DK w Zelowie podczas XV Gminnego Przeglądu Teatrzyków Szkolnych i Pozaszkolnych, spektakle prezentowane przez grupy teatralne z DK: „SMOG” na podstawie autorskiego scenariusza instruktora teatralnego DK, „DZIAD I BABA” na podstawie bajki Józefa Ignacego Kraszewskiego, „CÓRKA ŚWIATŁOWIDY” na podstawie bajki Antoniego Józefa Glińskiego.

Bale dla dzieci: Bal Karnawałowy, Bal Wszystkich Świętych.

Festiwale: XXIV Koncerty Festiwalowe – Zelów 2018 realizowane przez DK w ramach projektu „Przeszłość dla przyszłości”:

- koncert inauguracyjny w wykonaniu Georgija Agratiny (fletnia Pana, cymbały), Anny Zagdańskiej (mezzosopran) i Roberta Grudnia (piano) – zabytkowy kościół w Wygiełzowie;
- koncert słowno-muzyczny *Juliusz Słowacki – ulubiony poeta Marszałka Józefa Piłsudskiego* w wykonaniu Olgierda Łukaszewicza (narracja), Kamila Wrony (fortepian), Roberta Grudnia (organy) – kościół M.B. Częstochowskiej w Zelowie;
- koncert finałowy *Zrozumieć Niepodległą* w wykonaniu artystów Teatru Wielkiego w Łodzi: Agnieszki Makówki (mezzosopran), Krzysztofa Marciniaka (tenor) i Marcina Wernera (fortepian) – kościół M.B. Częstochowskiej w Zelowie.

Dom Kultury zrealizował projekt pn. „Przeszłość dla przyszłości”, który obejmował przygotowanie i organizację: trzech koncertów (dwa muzyczne i jeden słowno-muzyczny) w ramach 24. Koncertów Festiwalowych Zelów 2018 i dwóch wystaw „Zapisani w historii Zelowa” oraz „Dziedzictwo i Pamięć”

nawiązujących do historii miasta i lokalnego dziedzictwa kulturowego Gminy Żelów, a także do 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Całkowita wartość projektu to 20.631,00 zł. Projekt uzyskał dofinansowanie w kwocie 6.000,00 zł z Programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Dobroczynne „Razem”.

DNI ŻELOWA: Dom Kultury był organizatorem dwudniowej imprezy masowej DNI ŻELOWA. W ramach imprezy odbyły się Dożynki Gminne; występy lokalnych zespołów artystycznych i solistów; 7 koncertów profesjonalnych wykonawców; zapewniono również: wesołe miasteczko, ściankę wspinaczkową, strzelnicę, gry i zabawy animacyjne dla dzieci itp. Całkowity koszt organizacji wyniósł: 197.628,63 zł z czego 193.028,63 zł sfinansowano z dotacji podmiotowej Organizatora przyznanej na ten cel, natomiast 4.600,00 zł stanowiły wpłaty od osób fizycznych i prawnych przeznaczone na realizację imprezy.

Dom Kultury współpracował z Łódzkim Domem Kultury w zakresie realizacji projektów:

LOKOMOTYWA PO WIEDZĘ – projekt ekologiczno-artystyczny dla dzieci z woj. łódzkiego, łączący warsztaty artystyczne z praktycznymi zadaniami ochrony najbliższego otoczenia. W projekcie wzięła udział 20-osobowa grupa dzieci z grup teatralnych DK.

ŚWIERSZCZYKOWE WIERSZYKI – Wojewódzki ekologiczny Dzień Dziecka z literaturą i sztuką.

Dom Kultury w Żelowie był organizatorem gminnych eliminacji konkursu recytatorskiego w których wzięło udział 18. reprezentantów szkół i przedszkoli naszej gminy. Sześćcioro laureatów reprezentowało Gminę Żelów w finale wojewódzkim, który odbył się w Łódzkim Domu Kultury.

KOLOROWA LOKOMOTYWA – nieodpłatna oferta artystyczno-edukacyjna dla dzieci z woj. łódzkiego, w której wzięła udział 80-osobowa grupa dzieci i młodzieży z naszej gminy, składająca się z uczestników zespołów artystycznych

Domu Kultury oraz uczniów Szkół Podstawowych nr 2 i nr 4 w Zelowie. Projekt był realizowany w m-cach lipiec, sierpień 2018 r.

We wskazanych wydarzeniach wzięło udział **26.945** mieszkanek i mieszkańców. Wydarzenia te wiązały się z poniesieniem kosztów w wysokości **239.364,71 zł**

W Domu Kultury w Zelowie funkcjonują następujące grupy artystyczne, koła, sekcje, zrzeszające **130** mieszkanek i mieszkańców: dwa zespoły teatralne, dwie orkiestry dęte, nauka gry na instrumentach dętych, trzy grupy taneczne (taniec nowoczesny, hip-hop, breakdance), grupa tańca towarzyskiego, ludowy zespół artystyczny (wokalny), grupa rękodzieła artystycznego.

W ich ramach zorganizowano zajęcia:

teatralne, muzyczne, naukę gry na instrumentach dętych, wokalne, taneczne – w tym naukę tańca towarzyskiego dla młodzieży i dorosłych, korekcyjno-ruchowe (z elementami tańca nowoczesnego, hip-hop i breakdance), plastyczne, warsztaty rękodzieła.

Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy Zelów wraz z 2 filiami na terenie Gminy – w Kociszewie i Wygiełzowie.

Księgozbiór Biblioteki na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosił 26 300 woluminów, zaś na koniec roku – 26 760 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 1,76 na dzień 1 stycznia 2018 r. oraz 1,80 na dzień 31 grudnia 2018 r. W 2018 r. następujące biblioteki: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. A. Mickiewicza w Zelowie zapewniły możliwość wypożyczenia płyt CD i DVD, z czego skorzystało 34 mieszkanek i mieszkańców. Zbiory audiowizualne w 2018 r. zostały wzbogacone o 0 pozycji.

Na początku roku zarejestrowano 748 czytelniczek i czytelników, zaś na koniec roku liczby te wynosiły 1764. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 23 624 czytelniczek i czytelników, którzy skorzystali

łącznie z 26 300 woluminów. W poprzednim roku wzbogacono zbiory bibliotek o m.in. następujące pozycje: literatura piękna i literatura popularnonaukowa zarówno dla dzieci jak i dorosłego czytelnika.

Poszczególne biblioteki zatrudniały 6 pracowników. Użytkowano w nich 15 komputerów, w tym 3 komputery z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Katalogi on-line zapewniały biblioteki: Biblioteka w Zelowie i 2 filie biblioteczne w Kociszewie i Wygiełzowie. W 2018 r. możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień zapewniły następujące biblioteki: Biblioteka w Zelowie i filie biblioteczne w Kociszewie i Wygiełzowie.

W 2018 r. biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia:

- spotkania autorskie,
- wystawy, konkursy,
- lekcje biblioteczne,
- warsztaty,
- przedsięwzięcia artystyczno – literackie,
- głośne czytanie,
- projekty kulturalne mające na celu promocję czytelnictwa.

W wydarzeniach tych wzięło udział 2112 mieszkańców.

Biblioteka wzięła udział w projektach:

- Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Partnerstwo dla książki „Twórcze wakacje”, gdzie kwota dotacji wyniosła 5 000, wkład własny 1 409,50 a całkowity koszt projektu 6 409,50
- Łódzki Dom Kultury - „Senior aktywny i kreatywny”, kwota dotacji wyniosła 3 000, wkład własny 910,00, całkowity koszt projektu wyniósł 3910,00
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Biblioteka Narodowa - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek, kwota dotacji 5 000, wkład własny 5 000, całkowity koszt projektu 10 000

Sport

Sport i kultura fizyczna to ważna dziedzina życia mieszkańców. Aktywność ruchowa to świetny sposób na spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież, jak również dorosłych. Zajęcia sportowo-rekreacyjne odbywają się w sposób zorganizowany jak i indywidualnie. Na terenie gminy w 2018 roku funkcjonowało 10 klubów sportowych. W ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych wsparto realizację zadań z zakresu działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży z terenu Gminy Żelów przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych - „Wakacyjne Spotkania Integracyjne półkolonie 2018”; Stowarzyszenie Czechów w Polsce - „Kolorart – kolorowa integracja”; Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kusy” przy Gimnazjum w Łobudzicach - „Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Żelów w czasie ferii zimowych 2018 r. pn. „Aktywnie i zdrowo spędzam ferie”; Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” - „Wakacje w szkole”; Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkole „Nasza szkoła” - „Półkolonie „Ekologiczne wakacje”.

Na terenie Gminy Żelów wiele organizacji pozarządowych realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu: ZKS „Włókniarz” Żelów, Uczniowski Klub Sportowy „Czwórka”, Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kusy” przy Szkole Podstawowej w Łobudzicach, Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „KU CHWALE – BASKETBALL ŻELÓW”, Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy, Fundacja Rozwoju Gminy Żelów, Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy.

Ponadto w 2018 roku realizowano Projekt pn. „ŁÓDZKIE DLA AKTYWNYCH SENIORÓW”, którego idea jest organizacja i prowadzenie systematycznych zajęć rekreacyjno- sportowych dla grupy 20 osobowej w wieku sześćdziesięciu i więcej lat życia. Projekt zakłada możliwość aktywizacji ruchowej, która wpłynie na polepszenie samopoczucia oraz stanu zdrowia osób korzystających ze zorganizowanej formy zajęć rekreacyjno – sportowych. Głównym celem realizowanego projektu jest zwiększenie aktywności ruchowej wśród osób

starszych poprzez zorganizowanie systematycznych zajęć rekreacyjno – sportowych oraz integrację tej grupy wiekowej w dwóch blokach.

12. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

1. Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
2. Zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
3. Prowadzenie działań ratowniczych.

Ochotnicze Straże Pożarne działają w oparciu o ustawę o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku, ustawę - prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 roku oraz Statut OSP. W zakresie operacyjno – bojowym Ochotnicze Straże Pożarne realizują swoje zadania w oparciu o cele wskazywane przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, który określa kierunki działania dla jednostek PSP i OSP. Dodatkowo każda jednostka OSP z terenu Gminy Zelów realizuje zadania wynikające z lokalnych uwarunkowań. Wszystkie działania w głównej mierze dotyczą doskonalenia i usprawniania Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Realizacja tak wyznaczonych celów powoduje znaczącą poprawę bezpieczeństwa pożarowego na obszarze całej gminy. Wysilek strażaków ochotników oraz wszechstronne działania mające za cel szybkie i skuteczne zwalczanie pożarów i likwidację miejscowych zagrożeń w znacznym stopniu przyczyniają się do sukcesu, jakim jest skuteczna realizacja przyjętego programu efektywnego skracania osiągniętych czasów dojazdu do zdarzeń.

Należy zauważyć pozytywne zjawisko ścisłej współpracy jednostek OSP Gminy Zelów ze służbami PSP i Policji. W ciągu ostatnich lat Ochotnicze Straże Pożarne przejęły wiele nowych trudnych zadań. OSP realizują te zadania z

powodzeniem, stając się profesjonalną służbą, której wciąż brak jeszcze niektórych elementów wyposażenia na skalę i miarę rosnących potrzeb. Obecny strażak nie tylko gasi pożary, jest także fachowcem z zakresu budownictwa, chemii i ekologii, a także udziela kwalifikacyjnej pomocy przedmedycznej. Powierzone zadania strażacy wykonują profesjonalnie, to też społeczeństwo wyrażając swoje opinie, postrzega OSP jako formację ratowniczą najbardziej mobilną i najlepiej przygotowaną do działań ratowniczych. Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych opiera się na pracy społecznej jej członków. Działania OSP na terenie Gminy Żelów są widoczne, ale i koszty ponoszone przez Gminę na rzecz bieżącego zapewnienia gotowości bojowej z roku na rok wzrastają. Obrazuje to poniższa tabela.

Wysokości wydatków poniesionych na bieżące utrzymanie jednostek OSP działających na terenie Gminy Żelów w latach 2013 – 2016 kształtowała się następująco:

Lp.	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1.	344 130,57	366 254,98	410 903,42	406 651,16	672 678,91	772 899,00

Dzięki lepszemu wyposażeniu jednostek w sprzęt wzrasta zainteresowanie młodych ludzi wstępowaniem w szeregi OSP. Jednostkami z terenu Gminy Żelów z potencjałem młodych druhów są: OSP Poździeńce, OSP Łobudzice, OSP Bujny Szlacheckie, OSP Wypychów, OSP Kurów, OSP Sromutka. Mając na uwadze program przeciwdziałania zagrożeniom, każda jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w swym statucie określiła sobie jedno z najważniejszych zadań zapobiegania zagrożeniom pożarowym: gaszenie pożarów, likwidowanie miejscowych zagrożeń ludności i zwierząt oraz prowadzenie działalności prewencyjnej.

Struktura organizacyjna i wyposażenie Ochotniczych Straży

Pożarnych

Na terenie Gminy Zelów funkcjonuje 17 jednostek OSP, które zrzeszone są w Gminnym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polski i działają jako stowarzyszenia. W sumie w jednostkach tych zrzeszonych jest ponad 600 strażaków ochotników. Spośród wszystkich zrzeszonych w jednostkach około 200 strażaków bierze czynny udział w akcjach ratowniczych. Wszyscy strażacy posiadają aktualne badania lekarskie oraz są ubezpieczeni od nieszczęśliwych wypadków podczas akcji gaśniczych i zawodów sportowo – pożarniczych. Spośród 17 jednostek OSP 15 to jednostki typu „S” - posiadające na wyposażeniu samochody bojowe wraz z odpowiednim wyposażeniem, pozostałe 2 jednostki to jednostki typu „M” - posiadające na wyposażeniu motopompy z towarzyszącym sprzętem gaśniczym.

W celu spełnienia ustawowego obowiązku zapewnienia gotowości bojowej na terenie Gminy Zelów do działań ratowniczych przygotowanych jest 12 jednostek. Cztery jednostki typu S , tj. OSP Zelów, OSP Pożdżenice, OSP Łobudzice i OSP Kociszew włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego i przeznaczone są do działań ratowniczych na terenie całej gminy, powiatu bełchatowskiego, a w razie konieczności mogą być skierowane do działań poza granice powiatu. Jednostki OSP Wypychów, OSP Wygiełzów, OSP Kurów, OSP Karczmy i OSP Bujny Szlacheckie przeznaczone są do działań na obszarze całej gminy, natomiast OSP Chajczyń, OSP Sromutka, OSP Sobki przeznaczone są do likwidacji miejscowych zagrożeń. Pozostałe jednostki wykonywać mają funkcje pomocnicze i likwidować zagrożenia w miejscu stacjonowania.

Szybkie i sprawne powiadamianie o zaistniałym zdarzeniu zapewnia zainstalowany w jednostki OSP Zelów, OSP Łobudzice, OSP Kociszew, OSP Karczmy, OSP Pożdżenice, OSP Wypychów, OSP Bujny Szlacheckie, OSP Sromutka, OSP Wygiełzów i OSP Kurów system selektywnego alarmowania i powiadamiania. Dodatkowo w OSP Zelów pełniony jest całodobowy dyżur przy telefonie i radiostacji bazowej. Realizowane przez jednostki OSP zadania w

zasadniczy sposób wpływają na ustabilizowanie sytuacji pożarowej w podstawowych działach gospodarki w gminie. Precyzyjne ustalanie przyczyn pożarów, bieżąca ich analiza jest warunkiem nie tylko ustalania źródeł i okoliczności ich powstawania, ale pozwala na podejmowanie działań zapobiegawczych oraz eliminowanie występujących nieprawidłowości.

W jednostkach OSP na terenie Gminy Żelów daje się zauważyć stałą, systematyczną poprawę poziomu wyszkolenia ratowników. W roku 2018 wyszkolonych z terenu Gminy Żelów zostało 22 strażaków z zakresu szkolenia podstawowego, szkolenia dowódców. Oba szkolenia prowadzone były w Komendzie Powiatowej PSP przez oficerów pożarnictwa PSP.

W ramach szkolenia zorganizowanego przez Urząd Miejski w Żelowie przeszkolono 37 strażaków z zakresu Kwalifikowanej Pomocy Przedmedycznej.

Tabelaryczne zestawienie skierowań członków jednostek OSP na szkolenia w roku 2018

<i>Lp</i>	<i>Nazwa jednostki</i>	<i>Szkolenie podstawowe-we</i>	<i>Szkolenie dowódców</i>	<i>Szkolenie techniczne</i>	<i>Szkolenie kierownic</i>	<i>Szkolenia kominantów</i>	<i>Kurs KPP</i>	<i>Razem</i>
1.	Bocianicha	-	-	-	-	-	-	-
2.	Bujny Szlach.	3	-	-	-	-	4	7
3.	Chajczyny	-	-	-	-	-	-	-
4.	Grabostów	-	-	-	-	-	-	-
5.	Łobudzice	-	-	-	-	-	3	3
6.	Karczmy	-	1	-	-	-	2	3

7.	Kociszew	-	-	-	-	-	5	5
8.	Kurów	3	1	-	-	-	3	7
9.	Kol. Pożdzenice	2	-	-	-	-	-	2
10	Pożdzenice	3	1	-	-	-	6	10
11	Sobki	1	1	-	-	-	-	2
12	Sromutka	-	1	-	-	-	2	3
13	Wypychów	2	-	-	-	-	2	4
14	Wygiełzów	-	1	-	-	-	-	1
15	Zelów	-	2	-	-	-	10	12
	RAZEM	14	8	-	-	-	37	59

Na wyposażeniu jednostek OSP na koniec 2018 roku były 23 samochody pożarnicze, w tym nowy średni samochód ratowniczo gaśniczy marki MAN zakupiony przez jednostkę OSP w Zelowie. Stan samochodów w poszczególnych jednostkach OSP przedstawia się następująco:

Wykaz samochodów pożarniczych będących w dyspozycji jednostek OSP na terenie Gminy Zelów

Lp	Nazwa jednostki	Marka samochodu	Nr rejestr.	Nr operacyjny	Zarejestrowany na
		Jelcz	PTP 704C	409E81	UM Zelów
		Ford	EBE 01FE	409E84	OSP Zelów

1.	OSP Zelów	Jelcz Drabina	EBE 16A6	409E85	OSP Zelów
		MAN	EBE 4N90	409E83	UM Zelów
		MAN	EBE YE98	409E82	OSP Zelów
2.	OSP Bujny Szlacheckie	IVECO	EBE KH 77	407E95	OSP Bujny Szlach.
3.	OSP Chajczyny	STEYR	EBE 53J7	407E88	UM Zelów
4.	OSP Grabostów	ŻUK	PTP 757C	407E80	OSP Grabostów
		FORD	EBE 1JA1		UM Zelów
5.	OSP Łobudzice	SCANIA	EBE1SP1	409E88	OSP Łobudzice
		Star	EBE 77KG	409E89	OSP Łobudzice
6.	OSP Karczmy	JELCZ	PTE 151T	407E81	UM Zelów
7	OSP Kociszew	DODGE	PKN5363	409E87	UM Zelów
		STAR	EBE 88EM	409E86	UM Zelów
		OPEL MOVANO	EBE TJ11	409E87	OSP Kociszew
8.	OSP Kurów	STAR	EBE 17KG	407E83	OSP Kurów
9.	OSP Sromutka	DODGE	PKN 5362	407E86	UM Zelów
10	OSP Pozdzenice	LUBLIN	EBE E 606	409E90	OSP Pozdzenice
		JELCZ	EBE 6AY4	409E91	
11	OSP Wygietzów	STAR	PTE 333E	407E85	OSP Wygietzów

12	OSP Wypychów	JELCZ 005	EBE 1JN1	407E93	UM Zelów
13	OSP Walewice	LUBLIN	EBE 60UK	Brak	UM Zelów
14	OSP Sobki	JELCZ	EBE H730	407E84	UM Zelów

Ocena zagrożenia pożarowego w Gminie Zelów

Najczęstszymi przyczynami powstawania pożarów są:

- zły stan techniczny urządzeń energetycznych,
- brak nadzoru nad dziećmi,
- wady urządzeń grzewczych i elektrycznych
- oraz nieumyślne wypalanie traw.

Czas gaszenia pożaru uzależniony jest od dostępu do wody i dobrze zorganizowanych jednostek, grup pożarowych – zastępów. Na terenie Gminy Zelów woda do gaszenia pożarów pobierana jest z sieci hydrantowej oraz zbiornika wodny Patyki. Organizacja łączności i wyposażenie jednostek OSP Gminy Zelów pozwalają na skuteczne działanie w razie wystąpienia zagrożenia w ciągu 20 minut w najdalszym punkcie gminy.

Na terenie Gminy Zelów nie występują zagrożenia na szeroką skalę, jednak duże obszary leśne w okresie suszy mogą stanowić zagrożenie nie tylko dla ekosystemu, ale także dla okolicznej zabudowy mieszkaniowej i gospodarskiej.

Analizując wyjazdowość jednostek OSP z terenu Gminy Zelów za kilka ostatnich lat stwierdzić należy, że od 2010 roku następował niepokojący wzrost zdarzeń i pożarów. W roku 2018 odnotowano łącznie na terenie naszej gminy 288 zdarzeń, w tym 57 pożarów, 228 miejscowe zagrożenia i 3 alarmy fałszywe. Najwięcej zdarzeń w roku 2018 zanotowano w miesiącu sierpniu, najmniej zaś w miesiącu lutym. Do wszystkich zdarzeń zaistniałych w roku 2018 najczęściej wyjeżdżała jednostka OSP Zelów - 145 razy , w tym do pożaru – 39 razy, do

miejscowych zagrożeń 104 razy, alarmy fałszywe – 2 razy. Jednostka OSP Łobudzice wyjechała 51 razy, w tym do pożaru – 16 razy, do miejscowych zagrożeń 35, jednostka OSP Kociszew – wyjechała 22 razy, w tym do pożaru – 3 razy, do miejscowych zagrożeń- 18 razy, alarm fałszywy – 1 raz; jednostka OSP Pożdżenice – wyjechała – 67 razy, w tym do pożaru - 26 razy, do miejscowych zagrożeń – 41 razy; jednostka OSP Kurów – 15 razy; OSP Karczmy – 16 razy, w tym do pożaru 1 raz, do miejscowych zagrożeń – 15 razy; jednostka OSP Wygiełzów – 13 razy, jednostka OSP Wypychów – 24 – razy w tym do pożaru - 7 razy, miejscowe zagrożenia – 17 razy; jednostka OSP Bujny Szlacheckie – 20 razy w tym do pożaru – 8 razy, do miejscowych zagrożeń 12 razy; OSP Sromutka – 4 razy; OSP Chajczyny – 2 razy.

W roku 2018 na terenie Gminy Żelów nie odnotowano pożarów dużych.

Analizując przedstawione wskaźniki, należy stwierdzić, że wzrasta ogólna liczba wszystkich zdarzeń. Wzrost ilości zdarzeń mimo osiągniętych wysokich wskaźników operacyjnych powodują również wzrost strat pożarowych. Należy zaznaczyć, że główny ciężar działań ratowniczych na terenie Gminy Żelów w pierwszej fazie spoczywa na jednostkach OSP, w następnej kolejności w działaniach uczestniczą jednostki PSP.

Pomimo tak dużej ilości pożarów i miejscowych zagrożeń Ochotnicze Straże Pożarne Gminy Żelów są w ciągłej gotowości bojowej. Corocznie część funduszy sołeckich przeznaczanych jest na zakup sprzętu i umundurowania bojowego dla druhów poszczególnych jednostek. Czynione są starania w uzupełnianiu sprzętu, głównie zakup nowych samochodów pożarniczych.

Prawidłowa praca jednostek OSP i zadania przez nie realizowane w zasadniczy sposób wpływają na ustabilizowanie sytuacji w podstawowych działach gospodarki oraz wywierają wpływ na poprawę ochrony przeciwpożarowej. Co roku w okresie wiosennym przeprowadzana jest kontrola stanu technicznego sprzętu silnikowego w jednostkach typu „S” przez oficerów PSP w Bełchatowie. Coroczne kontrole wykazują, że sprzęt w tych jednostkach jest sprawny i gotowy do akcji.

Porównując wyniki kontroli bieżących do lat ubiegłych należy stwierdzić, że następuje systematyczna poprawa w wyposażeniu jednostek w sprzęt pożarniczy i techniczny. Znacznie wzrasta dbałość kierowców konserwatorów o powierzony im sprzęt.

Budżet

W latach 2012 – 2018 zrealizowano ze środków budżetu Gminy Żelów szereg inwestycji związanych z poprawą warunków lokalowo – bytowych jednostek OSP. Współfinansowane były termomodernizacje i remonty budynków strażnic OSP Kociszew, OSP Karczmach, OSP Łobudzicach, OSP Bujny Szlecheckie. W roku 2014 rozpoczęto i zakończono termomodernizację budynków strażnic OSP Wypychów wraz z remontem dachu oraz termomodernizację strażnic OSP Wygiełzów i OSP Chajczyny. W roku 2015 zakończono inwestycję na obiekcie OSP Pożdżenice. W roku 2017 rozpoczęto budowę garażu w jednostkach OSP Sobki i OSP Kolonia Pożdżenice. Kontynuowane są prace budowlane w OSP Sromutka oraz OSP Wypychów. Ponadto w 2018 roku podpisano 5 umów na udzielenie dotacji celowej tj. dla OSP w Żelowie na dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego w wysokości do 200 000,00 zł , OSP w Sromutce, OSP w Sobkach, OSP w Pożdżenicach i OSP w Kolonii Pożdżenice w wysokości do 15 000,00 zł na budowę garażu. Wszystkie dotacje zostały rozliczone zgodnie z terminami zapisanymi w umowach.

Ogółem na działalność pożarniczą z budżetu gminy Żelów w roku 2018 wydatkowano kwotę **828 114,76 zł**. Kwotę tę należy powiększyć o środki pozabudżetowe dotacji z Ministerstwa Sprawiedliwości w wysokości 92 565,00 zł . Ogółem daje to kwotę **920 679,76 zł**

Szczegółowe omówienie realizacji budżetu – przy sprawozdaniu z realizacji budżetu za 2018r.

Wysokość środków przeznaczonych na działalność pożarniczą z budżetu Gminy Żelów na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wysokość nakładów w w zł	428	542	519	535	565	570,417,	714	828
	637	717	090	631	078,90	04	694,39	114,76

Dzięki środkom funduszu sołeckiego poprawia się również zaopatrzenie w sprzęt ratowniczy postaci pił spalinowych do drewna, stali i betonu, agregatów prądotwórczych, masztów oświetleniowych oraz pomp typu Niagara, szlamowych i pomp dużej wydajności. Na wyposażeniu jednostek są również aparaty oddechowe i zestawy do ratownictwa drogowego. Szczegółowe zakres wydatków w ramach funduszy sołeckich przedstawiony został przy omawianiu finansów Gminy.

Przy wspólnym montażu finansowych środków z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, budżetu Gminy Żelów oraz jednostki OSP w Łobudzicach zakupiona została motopompa dużej wydajności TOHATSU.

W budżecie Gminy Żelów na rok 2018 w dziale pożarnictwo zaplanowana była kwota w wysokości 858 644,21 zł wydatkowano 828 114,76 zł – budżet został zrealizowany w 96,44%. W ramach środków pozabudżetowych otrzymanych z Ministerstwa Sprawiedliwości zakupiono następujący sprzęt medyczny:

Lp	Nazwa jednostki	Nazwa sprzętu	Wartość brutto
1.	OSP Bujny Szlacheckie	Zestaw PSP R-1 z deską, szynami oraz defibrylatorem AED	13 500,00
2.	OSP Karczmy	Zestaw PSP - R1	5 500,00
3.	OSP Kociszew	Zestaw PSP R-1 z deską, szynami, zestawem do stabilizacji oraz	

		defibrylaterem AED	13 500,00
4.	OSP Kurów	Zestaw PSP R-1z szynami oraz defibrylatorem AED	13 500,00
5.	OSP Łobudzice	Zestaw PSP R-1 z deską, szynami oraz defibrylatorem AED	13 500,00
6.	OSP Sromutka	Zestaw PSP R-1 z deską i szynami.	7 500,00
7.	OSP Pożdżenice	Zestaw PSP R-1 z deską i szynami	7 500,00
8.	OSP Wypychów	Zestaw PSP - R1	5 500,00
9.	OSP Zelów	Zestaw PSP R-1 z deską, defibrylatorem AED	13 500,00

Działalność prewencyjna

Ochotnicze Straże Pożarne prowadzą działalność prewencyjną. Działalność ta polega na organizacji pogadanek tematycznych w szkołach, jak również pokazach sprzętu gaśniczego. Corocznie z ramienia Zarządu Oddziału Gminnego Związku OSP w Zelowie przy współudziale Burmistrza Zelowa organizowane są konkursy – „Młodzież Zapobiega Pożarom i Chroni Środowisko”, w których udział biorą uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Za uczestnictwo i zajęcie pierwszych miejsc uczniowie otrzymują nagrody fundowane z budżetu gminy. W roku 2018 jednostki OSP z terenu Gminy Zelów brały udział w manewrach strażackich pod kryptonimem Święte Ługi 2018. Ćwiczenie zostało wysoko ocenione przez obserwatorów z KP PSP w Bełchatowie.

Jednostki OSP organizują na swoich terenach jubileusze i capstrzyki w dniach ochrony przeciwpożarowej oraz zabawy taneczne i loterie fantowe. Na uroczystościach tych strażacy ochotnicy za ofiarną i ciężką pracę nagradzani są

medalami i dyplomami. Poczty sztandarowe z jednostek biorą udział w świętach gminnych i państwowych.

Obecnie przed strażakami stoją szczególne wyzwania, służba strażacka jest jednym z ważniejszych elementów bezpieczeństwa kraju i obywateli. Strażacy przyjmują na siebie coraz więcej obowiązków z najszerzej pojętej sfery ratownictwa, wykazując przy tym swój profesjonalizm i duże zaangażowanie, jak również bezinteresownie dają wielokrotnie powody najwyższej odwagi w ratowaniu życia zdrowia i mienia ludzkiego.

SPRAWY OBRONNE

Środki pieniężne zaplanowane w Budżecie Gminy Zelów na rok 2018 w dziale Obrona Cywilna i Akcja Kurierska zostały wydatkowane w wysokości:

1. Akcja kurierska - **500,00 zł** – dotacja ŁUW w Łodzi – zakupiono wyposażenie teczek kuriera.
2. Obrona Cywilna - **1 200,00** – zakupiono plandeki dachowe.

Ponadto uczestniczono w ćwiczeniach obronnych z zakresu dostarczania dokumentów powołania w trybie Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej oraz rozwinięcia i funkcjonowania Stałego Dyżuru Burmistrza Zelowa

13. Administracja

W 2018 r. na wynagrodzenia wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego w Zelowie wydatkowano kwotę 3,71 mln. złotych, natomiast na pochodne wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy) kwota wyniosła ponad 638 tys. złotych.

W 2018 r. przeciętna liczba zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Zelowie wyniosła 68,8 osób w przeliczeniu na pełne etaty (bez osób przebywających na urlopie bezpłatnym). Na koniec 2018 r. zatrudnionych było 69 pracowników

(bez przeliczania na pełne etaty, w tym 3 osoby przebywały na urlopie bezpłatnym), z czego 6 osób było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Poniżej przedstawiona została struktura niektórych wydatków rzeczowych:

- opłaty za ogrzewanie budynku (47.568,26 zł),
- za energię elektryczną (37.525,88 zł, dystrybucja, budynek Urzędu Miejskiego w Zelowie),
- za wodę (2.012,86 zł),
- za ścieki (3.881,06 zł),
- opłaty pocztowe (49.539,85 zł),
- zakup materiałów biurowych i papieru (11.552,80 zł),
- zakup materiałów eksploatacyjnych do drukarek i kserokopiarek (23.165,28 zł),
- zakup paliwa i części do samochodu służbowego (7.844,25 zł – paliwo, 5.223,32 zł – części, naprawy, mycie, przeglądy),
- za ubezpieczenia majątkowe, OC, OC dróg, ubezpieczenie komunikacyjne Nissana i Skody (27.279,40 zł),
 - za ubezpieczenia komunikacyjne pojazdów strażackich, ubezpieczenie budynków i OC, ubezpieczenia strażaków (32.651,49 zł),
- za zakup usług zdrowotnych (2.639,00 zł),
- szkolenia pracowników (ogółem na szkolenia, konferencje, spotkania, kursy, fora i noclegi w 2018 r. wydatkowano 21.159,19 zł brutto, w tym na szkolenia, konferencje, spotkania, kursy i fora – 19.754,50 zł brutto i uczestniczyło w nich – 80 osób, w tym zdarzały się przypadki, że jeden pracownik uczestniczył w kilku różnych szkoleniach).

W dniu 2 stycznia 2017 r. pomiędzy Zakładem Usług Komunalnych w Zelowie, a Gminą Zelów reprezentowaną przez Burmistrza Zelowa, została zawarta umowa najmu lokalu użytkowego, na czas określony od 2.01.2017 r. do 31.12.2019 r.

W lokalu funkcjonuje Filia Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Bełchatowie.

W dniu 16 października 2018 r. zostało zawarte porozumienie, pomiędzy Powiatem Bełchatowskim, a Burmistrzem Zelowa w sprawie udostępnienia lokalu biurowego na okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. w celu realizacji przez Powiat zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Punkt zlokalizowany jest w Urzędzie Miejskim w Zelowie p. 110. Porady prawne odbywają się codziennie.

14. Promocja Gminy, w tym współpraca krajowa i międzynarodowa

W ramach promocji gminy Zelów prowadzony był szeroki wachlarz działań, które można podzielić na marketing lokalny wśród mieszkańców oraz działania promocyjne skierowane do szerokiej grupy odbiorców poza naszą gminą. Promocja gminy odbywa się m.in. poprzez prowadzenie strony internetowej www.zelow.pl, aktywność gminy Zelów w mediach społecznościowych m.in. na Facebooku, Youtubie, udzielanie patronatów Honorowych Burmistrza Zelowa oraz wsparcia przy organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych, historycznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, produkcję i dystrybucję materiałów promocyjnych.

O tym, co się dzieje w mieście, mieszkańcy dowiadują się na co dzień ze strony internetowej i Facebooka gminy, ale również z wydawanego od lat bezpłatnego biuletynu samorządowego „Informatora Zelowskiego”. W 2018 r. wydano 5 numerów, a nakład każdego numeru wyniósł 2.500 egzemplarzy. Biuletyn dystrybuowany jest na terenie całej gminy, jak również do najważniejszych bibliotek w kraju.

Działania promocyjne podejmowane przez Gminę:

- przygotowywanie bieżących materiałów dla mediów (gazet i telewizji), w tym:
 - produkcja filmu promocyjnego wraz z emisją w NTL Radomsko dotycząca uroczystego otwarcia sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 2 w Zelowie,
 - umieszczanie życzeń świątecznych od władz lokalnych na łamach tygodnika regionalnego „Dziennik Łódzki”;
- organizowanie, współorganizowanie i udział w imprezach:
 - 26. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – ufundowanie „świąteczka do nieba” (14.01.2018),
 - Międzynarodowy Dzień Kobiet (03.03.2018),
 - Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka w Wygiełzowie (10.06.2018),
 - Dni Zelowa i Dożynki Gminne (25-26.08.2018),
 - Dożynki Powiatowe w Woli Wiązowej – organizacja stoiska gastronomiczno-promocyjnego Gminy Zelów (02.09.2018);
- organizowanie i współuczestniczenie w przygotowywaniu wydarzeń o charakterze patriotycznym:
 - Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych (01.03.2018),
 - Uczczenie rocznic Zbrodni Katyńskiej i katastrofy smoleńskiej (10.04.2018),
 - Święto Konstytucji 3 Maja (03.05.2018),
 - Dzień Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej (01.09.2018),
 - Święta Niepodległości (11.11.2018);
- przygotowywanie materiałów drukowanych (plakaty) i elektronicznych informujących o wydarzeniach, w tym;
 - wykonanie baneru promocyjnego w ramach Patronatów Honorowych;

- organizacja i uczestnictwo w lokalnych oraz krajowych imprezach promocyjnych (targi, wystawy, konferencje, konkursy, pokazy, sympozja);
- zorganizowanie 2 wyjazdów:
 - sołtysów na wojewódzkie obchody Dnia Sołtysa w Łodzi (11.03.2018),
 - kół gospodyń wiejskich na VIII Ogólnopolski Zjazd Kół Gospodyń Wiejskich w Licheniu 08.09.2018);
- podpisanie umowy o współpracy pomiędzy ZKS „Włókniarz” a RTS Widzew w Łodzi (04.12.2018);
- zrealizowanie 3 programów: „Piknik Rodzinny w Sromutce”, „Rajd Rowerowy w Sobkach”, „Święto Pieczonego ziemniaka w Wygiełzowie”, na które pozyskano dotacje z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego na realizację małych projektów lokalnych realizowanych na terenach wiejskich;
- udzielenie 25 Patronatów Honorowych Burmistrza Zelowa nad gminnymi imprezami:
 - Turniejem Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Zelowa (17-18.02.2018),
 - 22 Halowym Turniejem Piłki Nożnej Drużyn Oldboy (24.02.2018),
 - III Zelowskim Szusem o Czółenko (18.03.2018),
 - XXVIII Otwartymi Mistrzostwami w Szachach im. St. Komidzińskiego (25.03.2018),
 - nawiązaniem łączności z Międzynarodową Stacją Kosmiczną ISS (26.04.2018),
 - Zawodami Wędkarskimi o Wiosenny Puchar Burmistrza Zelowa (13.05.2018),
 - Integracyjnym Festynem Rodzinnym (13.05.2018),
 - gminnymi eliminacjami konkursu recytatorskiego dla dzieci o tematyce przyrodniczej „Świerszczykowe wierszyki” (15.05.2018),

- Zelowskimi obchodami Światowego Dnia Inwalidy (26.05.2018),
- Jubileuszem 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Łobudzicach (03.06.2018),
- 55-leciem Miejsko-Gminnego Klubu HDKPCK w Zelowie (09.06.2018),
- III Festynem Rodzinnym w Wygiełzowie (10.06.2018),
- Turniejem Piłki Nożnej z okazji Dnia Dziecka (16.06.2018),
- VI Rodzinnym Rajdem Rowerowym „Razem Bezpieczniej” po terenie powiatu bełchatowskiego (24.06.2018),
- Memoriałem piłki nożnej im. Krzysztofa Surlita (30.06.2018),
- Manewrami jednostek OSP Gminy Zelów (28.07.2018),
- Zawodami Wędkarskimi o Puchar „Jutrzenki” (19.08.2018),
- Jubileuszem 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabostowie (19.08.2018),
- V Jubileuszowym Rajdem Rowerowym (01.09.2018),
- Jubileuszem 90-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Kociszewie (16.09.2018),
- Jubileuszem 90-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Pozdżenicach (22.09.2018),
- Wyścigiem wraków pn. „Wrak Race Centrum” (28.10.2018),
- Gminnym konkursem literackim „Życzenia dla Niepodległej” (09.11.2018),
- Gminnym Konkursem na Najpiękniejszą Szopkę Bożonarodzeniową (15.11-31.12.2018),
- Turniejem koszykówki 3x3 o Puchar Burmistrza Zelowa (22.12.2018).

Współpraca z miastami partnerskimi

W 2018 r. w ramach umów partnerskich miasto Zelów kontynuowało współpracę międzynarodową z następującymi miastami:

Neuenhaus (Niemcy) – porozumienie o współpracy Związku Gmin Neuenhaus i Zelowa podpisane dnia 24 kwietnia 1993 r. W 2018r. współpraca była realizowana poprzez udział delegacji z partnerskiego Związku Gmin Neuenhaus w Zelowie z okazji 25-lecia współpracy partnerskiej w dniach 24-27 maja 2018 r.

Valasky Klobouky (Czechy) – umowę partnerską miasta podpisały dnia 5 października 2012 r. W 2018 r. poza korespondencją kurtuazyjną, nie prowadzono wspólnych działań.

Krasyliv (Ukraina) - umowę partnerską miasta podpisały dnia 17 stycznia 2017 r. W dniach 26-29 stycznia 2018r. delegacja z miasta Krasyliv uczestniczyła w spotkaniach z władzami oraz odwiedziła liczne organizacje i instytucje, w tym również placówki oświatowe Gminy Zelów. W ramach wizyty zespół Barwy z Krasyliv wystąpił wspólnie z Laudate Dominum podczas koncertu kolęd w kościele p.w. M.B. Częstochowskiej w Zelowie w dniu 28 stycznia 2018 r.

15. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Zelowie

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz Zelowa jako organ wykonawczy realizował uchwały podjęte przez Radę Miejską w Zelowie podjęte w 2018r. w sposób określony uchwałami.

W 2018r. Rada Miejska w Zelowie obradowała i podejmowała stosowne uchwały zgodnie z planem pracy rady, który został przyjęty Nr XXXIII/347/2018. Wypełniając dyspozycję zawartą w planie pracy w 2018 roku Rada Miejska obradowała na 14 sesjach zwyczajnych, 1 sesji nadzwyczajnej (13grudnia 2018r.) i podjęła 129 uchwał, w tym Rada Miejska VII kadencji (2014-2018) podjęła 95 uchwał i Rada Miejska VIII kadencji (2018-2023) podjęła 34 uchwały. Wśród podjętych przez Radę uchwał większość dotyczyła

spraw z zakresu finansów, gospodarowania mieniem komunalnym, pomocy społecznej, spraw związanych z oświatą i ochroną środowiska.

Podjęte przez Radę Miejską uchwały Burmistrz Zelowa zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Łódzki, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa.

Zgodnie z woj. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego (50 uchwał) w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

16. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

a) Związek Komunalny Gmin z siedzibą w Kleszczowie.

Gmina Zelów jest członkiem Związku Komunalnego Gmin z siedzibą w Kleszczowie (Statut Związku Komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie stanowiący załącznik do uchwały nr 1/XII/99 Walnego Zgromadzenia Delegatów Związku Komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie z dnia 2 lipca 1999 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z dnia 17 listopada 2000r. Nr 136, poz. 804).

Organami Związku są:

1. Zgromadzenie Związku, które jest organem stanowiącym i kontrolnym Związku,
2. Zarząd Związku, który jest organem wykonawczym Związku.

Każda gmina ma w Zgromadzeniu dwóch przedstawicieli - Przedstawicielami Gminy Zelów w Zgromadzeniu Delegatów Związku Komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie jest Burmistrz Zelowa p. Tomasz Jachymek i Przewodniczący Rady Miejskiej w Zelowie p. Sylwester Drozdowski (na podstawie Uchwały Nr II/18/2018 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 3 grudnia 2018 roku w sprawie

wyznaczenia dodatkowego przedstawiciela Gminy Zelów do Zgromadzenia Delegatów Związku Komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie).

b) LGD Dolina rzeki Grabi

Stowarzyszenie o nazwie Lokalna Grupa Działania „Dolina rzeki Grabi” powstało w 2008 r. Gmina Zelów jest członkiem tego stowarzyszenia (Uchwała Nr XXIII/184/2008 z dnia 23 października 2008 roku w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Gminy Zelów do Stowarzyszenia – Lokalna Grupa Działania pn. „Dolina rzeki Grabi”). Stowarzyszeniem jest dobrowolnym, samorządnym trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i osób prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, mającym na celu działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. W ramach stowarzyszenia gmina m.in. pozyskała środki zewnętrzne na remont świetlicy w Ignacowie.

c) Związek Miast Polskich

Gmina Zelów należy do Związku od roku 1992 (Uchwała Nr XXXI/185/1992 r. w sprawie przystąpienia do Związku Miast Polskich). Związek Miast Polskich jest stowarzyszeniem miast, mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast polskich. Organami Związku są: Zgromadzenie Ogólne, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

W skład Zgromadzenia Ogólnego wchodzi osoby delegowane odpowiednimi uchwałami przez rady miast, które przystąpiły do Związku. Z ramienia Gminy Zelów delegatem do Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich jest Burmistrz Zelowa p. T. Jachymek (na podstawie Uchwały Nr IV/32/2018 z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie wyboru delegata do Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich).

d) Starostwo Powiatowe w Bełchatowie (nieodpłatny punkt pomocy prawnej, rzecznik konsumentów, filia Powiatowego Urzędu Pracy)

W dniu 2 stycznia 2017 r. pomiędzy Zakładem Usług Komunalnych w Zelowie, a Gminą Zelów reprezentowaną przez Burmistrza Zelowa, została zawarta umowa najmu lokalu użytkowego, na czas określony od 2.01.2017 r.

do 31.12.2019 r. W lokalu funkcjonuje Filia Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Bełchatowie. Dzięki temu mieszkańcy Gminy Zelów nie muszą jeździć do siedziby Starostwa do Bełchatowa, a korzystają z usług Wydziału Komunikacji na miejscu w Zelowie.

W dniu 16 października 2018 r. zostało zawarte porozumienie, pomiędzy Powiatem Bełchatowskim a Burmistrzem Zelowa w sprawie udostępnienia lokalu biurowego na okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. w celu realizacji przez Powiat zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Punkt zlokalizowany jest w Urzędzie Miejskim w Zelowie p. 110. Porady prawne odbywają się codziennie i cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców.